Ազգ
Azg
armenian daily
24 ՕԳՈՍՏՈՍ 1995 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 162 (916)

Կսեփականաշնորհվեն նաեւ «Արմենիա», «Դվին» եւ «Անի» հյուրանոցները

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Մրցույթի կարգով նախատեսվում է սեփականաշնորհել նաեւ հանրապետության երեք առաջատար՝ «Արմենիա», «Դվին» եւ «Անի» հյուրանոցային համալիրները: Այսպիսի որոշում է ստորագրել ՀՀ վարչապետ Հ. Բագրատյանը: Որոշմամբ ստեղծվել է մրցութային հանձնաժողով՝ էկոնոմիկայի նախարար Ա. Անդրեասյանի գլխավորությամբ: Առայժմ հայտնի չեն մրցույթի անցկացման կարգն ու սեփականաշնորհման պայմանները:

Գոնզալեսը հարցաքննության ենթակա

ՄԱԴՐԻԴ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ: Իսպանիայի Գերագույն դատարանի գլխավոր դատավորը հայտարարեց, թե բավարար հիմքեր կան այն մեղադրանքների համար, որ վարչապետ Գոնզալեսն իր երեք օգնականների հետ մահվան ջոկատներ է կազմել բասկ անջատողականների դեմ պայքարելու համար, ինչը նրան ենթակա է դարձնում հարցաքննության: Դատավորի որոշմանը հետեւեցին վարչապետի հրաժարականը պահանջող կոչեր ընդդիմության կողմից:

ԴԱՏ

Անկախ ամեն ինչից, Արծրունին խոստանում է ցուցմունքներ տալ

«Դրո» գործի դատավարությունը փակուղի տանելու մեղքը մեղադրյալ Հրանտ Մարգարյանը վերագրեց դատարանին: «Ճշմարտության բացահայտումը այսօր ձեռնտու է միայն Հայ հեղափոխական դաշնակցությանը: Հենց այս գործի նյութերով դուք եւս համոզված էիք, պրն. դատավոր, երբ համոզված չէիք, մենք կարող էինք ձեզ համոզել, որ այդ ամենը ոչ մի կապ չունի դաշնակցության հետ: Միջնորդություններն մերժում էիք, որովհետեւ վախենում էիք, որ այստեղ կբացահայտվի ստախոսությունը, դրա բացահայտումն էլ դատարանի ձեռնում է: Սակայն դատարանին ձեռք է տալիս, եւ ամեն գնով ջանք հագրգռված է ապացուցելու, որ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի՝ դեկտեմբերի 28-ի ելույթը ճշմարտություն է»: Հրանտ Մարգարյանն այդ ամենը հայտարարեց այն բանից հետո, երբ նախորդ դատական նիստում ներկայացված 24 հարցադրումները Ա. Արծրունին իր պաշտպանի հետ միասին ձեւակերպեց իբրեւ միջնորդություն, այդ հարցում ստանալով բոլոր պաշտպանների եւ մեղադրյալների աջակցությունը, բացառությամբ իրեն:

Տես ► էջ 2

Երեք ժամ շարունակ գնդակոծություն հյուսիս-արեւելքում

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ: Օգոստոսի 22-ի երեկոյան, 3 ժամ շարունակ Ադրբեջանի տարածքից ՀԶՄ երից, ականանետներից, խոշոր տրամաչափի գնդացիրներից եւ այլ հրազենից գնդակոծվել են Հայաստանի հյուսիս-արեւելյան՝ Տավուշի շրջանի Չինարի եւ Ներքին Կարմիրաղբյուր գյուղերի պաշտպանական դիրքերը, Սնարք գործակալությանը հաղորդեցին ՀՀ պաշտպանության նախարարության մամլո ծառայությունում: Հայկական բանակային ստորաբաժանումները ստիպեցին հակառակորդին դադարեցնել կրակը: Տուժածներ եւ ավերածություններ չկան: Հայաստանի պետական սահմանի մյուս հատվածներում միջադեպեր չեն արձանագրվել:

Կարգավիճակի վկայակոչումները բարդացնում են իրավիճակը, կրկնում է Ալիեւը

23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի հետ հանդիպման ժամանակ ՌԴ նախագահի հատուկ հանձնարարությունների դեսպան, ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահ Վլադիմիր Կազիմիրովը հայտնեց, որ Լեռնային Ղարաբաղի հարցով Մինսկի խմբի բանակցությունները տեղի կունենան Մոսկվայում, սեպտեմբերի 4-12-ը, եւ խնդրեց նախագահին ուղարկել Ադրբեջանի փորձագետներին՝ հակամարտության կարգավորման ռազմատեխնիկական հարցերը քննարկելու համար: «Ազեր բայջան» թերթի օգոստոսի 23-ի համարի համաձայն, Կազիմիրովը նշել է, թե առանց կողմերի դիրքորոշումների մերձեցման՝ անհնար է շուտ ստորագրել վերջնական համաձայնագիրը: «Ես բանակցությունները շարունակելու կողմնակից եմ», հայտարարել է Ալիեւը՝ նշելով, որ անհրաժեշտ է երկու կողմերի կառուցողականությունը: «Մինսկի խումբը պետք է ճշտի, թե ո՞ր հարցը պետք է լուծել եւ ո՞ր փուլում»: Ալիեւի կարծիքով, Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի համախակի վկայակոչումները կարող են բարդացնել իրավիճակը, այլ ոչ թե կարգավորել հակամարտությունը:

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ղարաբաղ-Ադրբեջան համաձայնություն, թե՞ առճակատում

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

Ղարաբաղյան դիմակայության ասում հաստատված երկարատեւ զինադադարը հույս է ներշնչում, որ հայ-ադրբեջանական հակամարտությունը թեւակոխել է մի նոր փուլ, երբ այսպես ասած հուզավառ «ճգնաժամային դիվանագիտությունը» պետք է իր տեղը զիջի առողջ ու սառը դատողականությանը եւ փոխըմբռնելի որոշումների արմանը: Թվում է, թե դրա համար այսօր առկա են բոլոր նախադրյալները: Այն է՝ զինադադարը պաշտպանությունից, տնտեսությունների հասցված վնասը, տասնյակ հազարավոր փախստականների չլուծված խնդիրները, եռյակ ստեղծման դժվարությունների ապակայուն շրջակայական հարաբերությունների բարդությունը, առանձնական նավթի հավանաբար փոխշահավետ փոխադրման գայթակղիչ հեռանկարները, միջնորդ երկրների ակտիվությունը եւ մի շարք այլ գործոններ:

Բանակցային գործընթացի վերջին փուլերում կողմերի համաձայնությունը մի շարք հարցերում բայց չկար հաստատել այս լավատեսական նախադրյալը, երկու մի դեպք մտորումներ, որ կողմերի միջեւ մերձեցումը նկատվում է հաշտեցման մեծ համաձայնագրի միայն երկրորդական կետերում: Համաձայնագրի սկզբունքային հարցերում դիրքորոշումները մնում են անսասան եւ իրարամերժ:

Այսօր ստեղծվել է փակուղային մի իրավիճակ, երբ ադրբեջանական կողմը չի ցանկանում քննարկել ԼՂՀ կարգավիճակը՝ առանց գրավյալ տարածքների վերադարձման, իսկ ղարաբաղյան կողմը իր հերթին չի համաձայնում վերադարձնել այդ տարածքները՝ առանց ԼՂՀ կարգավիճակի հստակեցման ու արցախահայության անվտանգության երաշխիքների քննարկման: Ղարաբաղյան պաշտոնյաները նշում են, որ տարածքների վերադարձը մինչեւ ԼՂՀ կարգավիճակի սահմանումը հավասարազոր է ինքնասպանության, քանի որ համար դիրքեր զրկելով ռազմանակատում, Ադրբեջանը կարող է ժամանակին պատրվակներով ձախողել բանակցությունները ու վերսկսել հարձակողական գործողությունները ԼՂՀ դեմ:

Տես ► էջ 2

ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ԱՄՆ-ի հայկական լոբբին կրկին ուշադրության կենտրոնում

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ: Ամերիկյան առաջատար թերթերը այս օրերին վերլուծական հոդվածներ են հրապարակում ԱՄՆ-ի արտաքին քաղաքականության եւ ազգային շահերի վրա հայկական լոբբիի ազդեցության չափի վերաբերյալ: Սնարքի թղթակիցին հայտնեցին Հայկական անկախ մամլո կենտրոնում:

«Հանրապետական կուսակցությունից ԱՄՆ-ի նախագահության թեկնածու սենատոր Ռոբերտ Դոուլը հայ համայնքի գլխավոր դաշնակիցն է եւ անվերապահ աջակցություն է ստանում», օգոստոսի 20-ին նշում է «Ֆիլադելֆիա ինքուայրեր» թերթը, հիշեցնելով, որ պատերազմի ժամանակ ծանր վիրավորված Դոուլին բուժել է հայ վիրաբույժ: Դոուլի հետ մեկտեղ եւս 33 սենատորներ ու կոնգրեսականներ ԱՄՆ-ի Կոնգրեսում կազմում են հայկական գործերի խումբը, ըստ որում նրանցից 27-ը ընտրված են այն նահանգներից, որտեղ կենտրոնացված է միլիոնանոց հայ համայնքի մեծ մասը (Կալիֆորնիա, Մասաչուսեթս, Միչիգան, Նյու Ջերսի, Իլինոյս եւ Օհայո):

«Վաշինգտոն թայմզը» օգոստոսի 22-ի համարում վերլուծում է Ադրբեջանի դեմ ԱՄՆ-ի բեռնարգելքի վերացման կողմնակիցների վերջերս կրած պարտությունը, երբ Կոնգրեսում հայկական լոբբին ավելի ուժեղ գտնվեց, քան կառավարության, Պետդեպարտամենտի եւ Պենտագոնի ճնշումը:

«Ես չեմ կարող հավատալ, որ Կոնգրեսը կարող էր իմ երկրին մերժել մարդասիրական օգնությունը», օրերս հայտարարեց ԱՄՆ-ում Ադրբեջանի դեսպան Հաֆիզ Փաշաեւը: Սակայն հայկական լոբբին օգտագործում է ձեւակերպումներ, որոնց դժվար է վիճարկել, նշում է թերթը: Այսպես, Ամերիկայի հայկական համագումարը կարողացավ Կոնգրեսում անցկացնել ԱՄՆ-ի ռազմավարական դաշնակից Թուրքիայի դեմ ուղղված օրինագիծ, որը կրճատեց Թուրքիային տրվող ամերիկյան օգնությունը Հայաստանի շրջափակման պատճառով:

Ադրբեջանի դեմ հայկական լոբբին դիմակայում է հզոր նավթային կոնսորցիումը, որը 8 միլիարդ դոլար է ներդրել Կասպից ծովի հանքավայրերի մշակման համար: Սակայն Ամերիկայի հայկական համագումարը, հենվելով սենատոր Դոուլի եւ իր մյուս դաշնակիցների աջակցության վրա, խոչընդոտում է «դարի պայմանագրի» իրականացմանը, պնդում է «Ֆիլադելֆիա ինքուայրերը»:

Փորձագետները նշում են, որ ԱՄՆ-ի ազգային շահերը պահանջում են նավթային նախագծի շուտափույթ իրականացում, որը կարող է իջեցնել նավթի համաշխարհային գները, տարածաշրջանում կայունություն հաստատել եւ Եվրոպան փրկելով պահպանել ի շրջանցումն պայթյունավտանգ Մերձավոր Արեւելքի: Վաշինգտոնն ուզում է ազդել առաջադրված նավթամուղի ուղեգծին առնչվող Բաքվի որոշման վրա, բայց Ադրբեջանը փոխարենը ԱՄՆ-ի օժանդակությունն է պահանջում Հայաստանի դեմ մղվող պայքարում: Դա անհնար է, նկատի ունենալով ԱՄՆ-ի հայ համայնքի ազդեցությունը, եզրակացնում է ամերիկյան թերթը:

Իրանի պատվիրակությունը Վրաստանում

ԹԲԻԼԻՍԻ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ-ԻՊԱՊՐԵՍ: Երեկ պաշտոնական այցով Վրաստան ժամանեց Իրանի պատվիրակությունը՝ խորհրդարանի փոխնախագահի, անվտանգության խորհրդի քարտուղար պրն. Ռոհանիի գլխավորությամբ: Եռօրյա այցի ընթացքում հանդիպում է նախատեսված Էդուարդ Շեւարդնաձեի, խորհրդարանի նախագահ Վախթանգ Գոգուաձեի, վարչապետ Օթար Պացացիայի, արտգործնախարար Ալեքսանդր Չիկվաիձեի հետ:

Եթովպիայի խորհրդարանն ընտրեց երկրի նախագահին

ԱԴԻՍ ԱԲԵԲԱ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ: Եթովպիայի խորհրդարանը ժամանակավոր կառավարության խաղաղ փոփոխությունից հետո ընտրեց երկրի նոր նախագահին, որի պաշտոնը գերազանցապես խորհրդանշական է: Գործադիր իշխանության հիմնական կրողը՝ վարչապետը ընտրվելու է վաղը, նույնպես խորհրդարանում:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Չինաստանը կարող է մերժել ոմանց վիզա տալը

ՊԵԿԻՆ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, WSJ: Չինաստանը հայտարարեց, թե կարող է մերժել կանանց միջազգային համաժողովին մասնակիցներից ոմանց վիզա շնորհել, եթե նրանց մասնակցությունը որեւէ սպառնալիք ներկայացնի երկրի անվտանգության համար: Կանանց պաշտպանության բազմաթիվ խմբեր այս օրերին բողոքում են, թե առաջիկա շաբաթ սկսվելիք համաժողովի մասնակիցներից շատերին է մերժվում վիզաներ շնորհել: Համենայնդեպս, Պեկինը հստակեցրեց, որ շատ քիչ թվով մասնակիցներ միայն կզրկվեն համաժողովին ներկա գտնվելուց: Միաժամանակ, պեկինյան մամուլը այսօր խստորեն քննադատեց ամերիկյան գլխավոր թերթերին Չինաստանի մասին անճոռնի կարծիք տարածելու, այդ երկրին իբրեւ «չարի կայսրություն» ներկայացնել փորձի համար:

Իսրայելի ոստիկանությունը ձերբակալեց 2 կասկածելիների

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, VOA: Իսրայելի ոստիկանությունը՝ Շին-Բեթ, այսօր Բեթղեհեմում եւ Նաբլուսում ձերբակալեց 2 կասկածելիների, որոնք են թաղրաբար կազմակերպիչներն են երկուշաբթի օրը Երուսաղեմում տեղի ունեցած պայթեցմանը, որի հետեւանքով զոհվել էր վեց եւ վիրավորվել 82 հոգի: Միաժամանակ, ոստիկանությունը Նաբլուս քաղաքում հայտնաբերեց գաղտնի ռմբագործարան, որի գլխավոր ինժեները Յահյա Այաշն է՝ ինքնագործ պայթուցիկների պատրաստման հայտնի մասնագետը: Ձերբակալված երկու կասկածելիներն էլ պաղեստինյան ծայրահեղական «Համաս» կազմակերպության անդամներ են:

ԹԵԺ ԿԵՏ

Բանակցությունները խաղաղություն կհաստատե՞ն Բալկաններում

Այսօր Վաշինգտոնում իր աշխատանքը կսկսի նախկին Հարավսլավիայի տարածքում խաղաղության հաստատելու համար ստեղծված շփման խումբը, որի կազմի մեջ են մտնում ԱՄՆ-ը, Ռուսաստանը, Մեծ Բրիտանիան, Գերմանիան եւ Ֆրանսիան: Խորհրդակցությանը կմասնակցեն նաեւ Իտալիայի, Իսպանիայի եւ Կանադայի ներկայացուցիչները: Նախքան աշխատանքը սկսելը, ԱՄՆ-ի պետքարտուղար Քրիստոֆերը ընդունեց եւ առանձնազրույց ունեցավ Բոսնիայի արտաքին գործերի նախարար Մոհամմեդ Կաչերբեի հետ: Իսկ մինչ այդ, Ռուսաստանի Դաշնության նախագահի հատուկ ներկայացուցիչ Զոտովն այսօր, որը վա երկրորդ կեսին հանդիպելու է Սերբիայի նախագահ Սլոբոդան Միլոշեւիչի հետ: Նախքան Միլոշեւիչի հետ հանդիպումը Զոտովը Բոսնիայում արդեն հանդիպել է մահմեդականների ղեկավար Իզեթբեգովիչի հետ, որը նշել է, թե Ռուսաստանը մեծ դեր կարող է խաղալ Բոսնիայում հակամարտության խաղաղ կարգավորման հարցում:

Իր հերթին Հարավային Հերցեգովինայում բոսնիական սերբերը խորվաթներին առաջարկել են զինադադար: Սերբերը հայտնել են իրենց պատրաստակամությունը դադարեցնելու ռազմական գործողությունները, երբ խորվաթական բանակը հետ քաշի իր ստորաբաժանումները Դուբրովնիկի եւ Տրեբինյեի միջտարածքից: Եվրոպական դիտորդների խումբը այսօր կժամանի Տրեբինյե, որտեղ պաշտոնապես խորվաթական կողմին հանձնի սերբերի առաջարկը:

Մյուս կողմից, Բոսնիայի սերբերը երեկ հրետանու կրակի տակ առան Սարաեւոն եւ սպանեցին վեց ու վիրավորեցին 38 մարդ, մեծամասամբ անզեն բնակչությունից: Վիրավորների թվում էին նաեւ ՄԱԿ-ի 6 խաղաղապահներ, որոնց դիրքերը, ըստ դիտորդների, ուղիղ թիրախի տակ էին առնվել: ՄԱԿ-ի արագ միջամտության ուժերը առաջին անգամ փոխադարձեցին կրակին: Նրանք շրջան էին ժամանել անցյալ ամիս: Ա. Ռ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ՂԱՐԱԲԱՂ-ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Համադաշնություն, թե՞ առճակատում

Սկիզբը էջ 1

Հասկանալի է նաեւ այն հանգամանքը, որ պաշտոնական Բաքուն չի ցանկանում մարտական գործողությունները վերսկսելու երաշխիքներ տալ, ինչը նույն աղբյուրների համոզմամբ, մի անգամ եւս վկայում է, որ Բաքվում առայժմ չեն հրաժարվել հիմնախնդիրը ռազմական եղանակներով լուծելու պատրանքներից: Նման պայմաններում ղարաբաղա-ադրբեջանական բանակցությունները հազիվ թե շարժվեն մեռյալ կետից: Դեռ ավելին, ինչպես վերջերս իր հայտարարության մեջ նշեց ԵԱՀԿ գործող նախագահի ներկայացուցիչ Իշտվան Դյարմատին, «ոչ պատերազմ, ոչ խաղաղություն իրավիճակը հղի է անկանխատեսելի հետեւանքներով, ուստի պետք է արագացվի քաղաքական համաձայնագրի ընդունումը, որտեղ նվազագույնի հասցվի ռազմական առճակատման վերսկսման հավանականությունը»:

Մինչդեռ այդ համաձայնագրի բացակայությունը եւ բանակցությունների դանդաղ ընթացքը, պաշտոնական Ստեփանակերտի կարծիքով, բացատրվում է հանգուցային հարցերում ադրբեջանական կողմի կարծր դիրքորոշմամբ: Ադրբեջանը փաստորեն բարդացնում է բանակցային գործընթացը, միջնորդների ուշադրությունն անընդհատ բեւեռելով Շուշիի եւ Լաչինի վրա: Ըստ նույն տեսակետի, Շուշիի եւ Լաչինի հիմնախնդիրները չի կարելի հանգուցային համարել: Ղարաբաղյան պաշտոնյաների համոզմամբ, Շուշիի հարցը ընդհանրապես արհեստականորեն է մտցվում բանակցությունների հարցերի շրջանակ: Ինչ վերաբերում է Լաչինին, ապա դա ԼՂՀ անվտանգության հարցի մի տարրն է, հետեւաբար անթույլատրելի է դրա մեկուսացումը մյուս հարցերից:

Ադրբեջանական կողմը առավել խուսափողական վերաբերմունք է ցուցաբերում ԼՂՀ կարգավիճակի կարգավորման քննարկման հարցում: Մինչդեռ Ստեփանակերտի անկախ դիտորդների կարծիքով, կողմերը կարող են հասնել փոխզիջումային որոշման: Միջազգային հարաբերությունների փորձը հուշում է, որ նման պարագաներում երկարատեւ հակամարտությունները երբեմն ավարտվում են օրինակ համադաշնության ստեղծմամբ: Համադաշնությունը, ինչպես հայտնի է, երկու ու ավելի պետությունների միությունն է, որոնք պահպանելով քաղաքական ու տնտեսական անկախությունը, համակարգում են իրենց գործողությունը արտաքին ու տնտեսական քաղաքականության որոշ հարցերում: Կհամաձայնեն արդյոք Ադրբեջանն ու Հայաստանը նման տարբերակի, առայժմ դժվար է ասել: Համենայնդեպս, այսօր ակնհայտ է, որ ԼՂՀ-ն երբեք չի համաձայնի գտնվել Ադրբեջանի իրավասության ներքո, ինչպես նաեւ Ադրբեջանը հազիվ թե համաձայնի ԼՂՀ լիարժեք անկախության գաղափարի հետ: Նման դեպքում անկախ դիտորդների կարծիքով, ամենաօպտիմալ տարբերակը համադաշնությունն է, մանավանդ որ նավթային հեռանկարները սերտորեն շաղկապված են ղարաբաղյան ճգնաժամի շուտափույթ կարգավորման հետ:

Ձեթ պետական առեւտրի ցանցում

Հաշվի առնելով վերջին օրերին շուկայում ռուսական յուղի գների աճը, ՀՀ առեւտրի, սպասարկումների եւ զբոսաշրջության նախարարությունը միջոցներ է ձեռնարկում շուկայում սննդամթերքի այդ տեսականու իրացման ծավալները մեծացնելու ուղղությամբ: Այսօրվանից մանրածախ առեւտրի ցանցում կիրականացվի ծիբաշտի յուղի լայնածավալ վաճառք: Օգոստոսի 23-ին նախարարությունում կայացած խորհրդակցությունում նշվեց, որ կարագի եւ յուղի ճանկը կբավարարի շուկայի պահանջարկը եւ կկանխի դրանց գների հետագա աճի միտումը: Հ. Ա.

ԴԱՏ

Անկախ ամեն ինչից, Արծրունին խոստանում է ցուցմունքներ տալ

Հ. Մարգարյանը դատավարությունը փակուղի տանելու մեջ մեղադրում է դատարանին

Սկիզբը էջ 1

Միջնորդությանը դեմ արտահայտվեցին դատախազները, իսկ դատական կոլեգիան միացավ նրանց, հայտնելով, որ առաջարկների քննարկման կարգը վաղուց արդեն որոշված է, եւ այդ միջնորդություններին կարող են անդրադառնալ ավելի ուշ մեղադրյալների ցուցմունքները լսելուց հետո եւ նրանց կողմից բերեւս առաջադրվելիք այլ միջնորդությունների հետ համատեղ:

Փաստաբան Համլետ Մարտիրոսյանը կրկին կարեւորեց օրագիրը դատարանին ներկայացնելու հանգամանքը, բերեւս դատավարությունը փակուղուց դուրս բերելու հույսով, նկատի ունենալով, որ դրանից հետո Արծրունին եւ մյուս մեղադրյալները կշարունակեն ցուցմունքներ տալ: Հ. Մարտիրոսյանն այդ հարցում նույնիսկ փոխզիջման գնաց օրագիրը տալ միայն Արծրունուն: Իսկ դատական կոլեգիան հենց տեղում որոշեց չքննարկել փաստաբանի միջնորդությունը, «քանի որ դրա վերաբերյալ կոլեգիան արդեն որոշում կայացրել է»:

Փաստաբանները այն համարեցին իրենց նկատմամբ մեղադրանք ուղղորդվող քամահրական վերաբերմունքի շարունակություն, իսկ նրանցից Ռուբեն Ռշտունին անհրաժեշտ համարեց բացարկ ներկայացնել երկու դատախազներին, նշելով, որ նրանց կողմից դատավարական նորմերի խախտումն ուղղված է ոչ թե ճշմարտությունն ի հայտ բերելուն, այլ բոլոր մեղադրյալների պաշտպանական իրավունքները կոպիտ կերպով խախտելուն: Ռշտունին բացարկ հայտնեց նաեւ դատավոր Է. Մանուկյանին «մեղադրող կողմի ապօրինի միջնորդությունները ընդունելու համար»: Մյուս փաստաբանները անորոշ վիճակում հայտնվեցին: Մինչեւ օրս բազմաթիվ միջնորդություններ ու բացարկներ են ներկայացրել, սակայն դրանցից եւ ոչ մեկը ուշադրության չի արժանացել դատական կոլեգիայի եւ պետական մեղադրողների կողմից: «Ազգի» երեկվա համարում ոպաշկերված կարունելը շատ դիպուկ էր բնորոշում դատավարության ընթացքը: Դա ընդգծվեց նաեւ դատարանում, միայն թե մեղադրող կողմը այն պայմանավորում էր փաստաբանների գործողություններով, իսկ վերջիններս էլ ճիշտ հակառակը: Մի բան սակայն պարզ էր, որ դատավարությունն իրոք փակուղում էր հայտնվել, մեղադրյալները համաձայն էին ցուցմունք տալ պահանջված փաստաթղթերն ստանալուց հետո, իսկ մեղադրողներն ամեն կերպ ձգտում էին ցուցմունքներ ստանալ առանց դրանք ներկայացնելու:

Դատավորին ներկայացված այսօրվա բացարկը բերեւս առաջինն էր, որ փաստաբաններն ու մեղադրյալները համակարծիք չգտնվեցին եւ միայն այն նկատառումով, որ միեւնույնն է, մերժվելու է: Ուստի Ռուբեն Սահակյանը «առարկեց» գործընկերոջ բացարկին, դատական կոլեգիային առաջարկելով տեղում խորհել եւ մերժել, քանի որ այդ մասին նախկինում որոշում կայացվել է: Ռ. Սահակյանի տեսակետն անմիջապես պաշտպանեց դատախազ Մ. Գրիգորյանը: Եվ այսպես քննարկվել ու ավարտվել էր նաեւ մերժումների մերժումը: Իրավաբանական հիմնավորումներով բոլոր ճառերն այլեւս անիմաստ ու աննպատակ էին թվում, իսկ դատավարության ընթացքը անկանխատեսելի: Ա. Արծրունին կարծես թե կանխորոշեց եկրը դատարանին հայտնելով, որ անկախ ամեն ինչից, ինքն այսօրվանից կսկսի ցուցմունքներ տալ:

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Գագիկ Ջհանգիրյանի պաշտոնը բարձրացվեց

Օգոստոսի 21-ից Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ Գագիկ Ջհանգիրյանը նշանակվել է արդարադատության նախարարի առաջին տեղակալ: Նախկինում էլ նա աշխատել է նույն նախարարությունում, զբաղեցնելով բաժիններից մեկի ղեկավարի պաշտոնը: Արդարադատության նախարարի առաջին տեղակալի պաշտոնից ազատվել է Լեւոն Ավետիսյանը: Հիշեցնենք, որ ընտրությունների ընթացքում մամուլի տված ենթադրություններով, Գագիկ Ջհանգիրյանին տրվում էր հանրապետության դատախազի պաշտոնը, ինչը վերջինս մի քանի անգամ հերքեց:

Հայաստանում սեփականաշնորհվել է 1166 փոքր օբյեկտ

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐՔ: Սեպտեմբերի 23-24-ին Երեւանում տեղի կունենան փոքր օբյեկտների աճուրդներ: Սակարկության են հանվելու Գյումրիի 20 եւ հանրապետության շրջանների 14 ձեռնարկություններ: Դրանց մեկնարկային ընդհանուր գինը գերազանցում է 150 միլիոն դրամի սահմանագիծը: Ինչպես Սնարքի թղթակցին հայտնեցին Պետգույքի հաշվառման եւ սեփականաշնորհման վարչությունում, այսօրվա դրությամբ Հայաստանում սեփականաշնորհվել է 1166 փոքր օբյեկտ: Պետբյուջեի հաշվին հաշվին է փոխանցվել 2 մլրդ 998 մլն 22 հազ. դրամ, որից սեփականաշնորհման չեկերով վճարվել է 2 մլրդ 881 մլն 23 հազ. դրամ:

Հարավային Ֆրանսիան օգնում է Հայաստանին

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՓԱՍՏ: Մարսելում «Փրովանս Ալփ Քոթ դ'Ազուր» շրջանային խորհուրդը վեց ամիս առաջ հիմնադրեց «ՓԱՔԱ Արմենի Քոլեքթիֆ» ընկերությունը, որը համախմբում է Հարավային Ֆրանսիայի հայ միությունների եւ կազմակերպությունների ներկայացուցիչներին եւ ունի իր դիվանը, որի նախագահությունը հերթական կարգով վարում են տեղի 3 հայ հարանունությունների հոգեւոր պետերը: Կազմակերպությունը 1995-98 թթ. ժամանակահատվածների համար 1,15 մլն ֆրանկի բյուջե է հատկացրել Հայաստանին օգնություն ձեռնարկելու համար: Ժողովները հաստատել են 3 հիմնական ծրագրեր, որոնցից մեկը Երեւանի թիվ 10 մասնագիտական եւ արհեստագիտական կրթարանի վերակառուցումն է, երկրորդը առողջապահական ոլորտում պատվաստումներ կատարելու եւ դեղորայքի հատկացումն է, իսկ երրորդը՝ Երեւանի բնագիտական գիմնազիայի դպրոցի վերանորոգումը: Այս վերջինը Ֆրանսիայի Հայկական հիմնադրամի ծրագիրն է, որի համար էլ երկու տարվա ընթացքում կհատկացվի 541 հազար ֆրանկ: Այս առթիվ վերջերս պայմանագիր ստորագրվեց Ժան Կլոդ Գոդենի եւ Ֆրանսիայի Հայկական հիմնադրամի նախագահ Պետրոս Բերդյանի միջեւ:

Սան Ֆրանցիսկոյում կկառուցվի՞ Եղեռնի հուշարձանը

Ըստ «Ազատություն» ռադիոկայանի, «Կալիֆորնիեն Կուրիեր» թերթը գրում է, թե Կալիֆորնիայի խորհրդարանի անդամ, նահանգային խորհրդարանի նախկին նախագահ եւ Սան Ֆրանցիսկոյի քաղաքապետի հավանական թեկնածու Վիլլի Բրաունը Հայ դատի հանձնախմբի անդամների հետ վերջերս ունեցած հանդիպման ժամանակ ասել է, թե կաջակցի 1915 թ. հայկական ցեղասպանության հիշատակի հուշարձանի կառուցմանը Սան Ֆրանցիսկոյում: «Քաղաքապետ ընտրվելու դեպքում Սան Ֆրանցիսկոյի հայության վաղեմի բաղձանքը Բրաունը խոստանում է ամեն գնով աջակցել դրա իրագործմանը», գրում է թերթը: «1915 թ. ցեղասպանությանը զոհ գնացած մեկուկես միլիոն հայերի հիշատակը խորհրդանշելու նահանգային խորհրդարանի անդամ Բրաունի հանձնառության համար մենք գոհ ենք», ասել է Հայ դատի Սան Ֆրանցիսկոյի մասնաճյուղի ներկայացուցիչ Խաժակ Սարգսյանը: Հուշարձանը ոչ միայն նվիրված կլինի անմեղ զոհերի հիշատակին, այլեւ հանրությանը կծանոթացնի եղեռնին եւ կկանխի մարդկության դեմ նոր հանցագործությունները: Բրաունի հետ Հայ դատի հանձնախմբի անդամների այդ հանդիպումը տեղի է ունեցել Սան Ֆրանցիսկոյում գտնվող նրա ընտրապայքարի կենտրոնատեղիում: Փ. Ս.

ՆԱԽԱԳԾՈՒՇԱԿՈՒՄ

Էլեկտրաէներգիա ստանալու համար նախ վճարել է պետք

Օգոստոսի 22-ին ՀՀ էներգետիկայի նախարարությունը հաղորդագրություն է տարածել այն մասին, որ էլեկտրաէներգիայի սպառողների վճարումները խիստ անբավարար են, դինել է հանրապետության բնակչությանը, կոչ անելով կատարել վճարումներ սպառած էլեկտրաէներգիայի դիմաց, ինչը կնպաստի էլեկտրաէներգիայի քանակի եւ որակի բարելավմանը, մատակարարման ժամկետների ավելացմանը եւ կայունացմանը: Նախարարությունն այնուհետեւ նախազգուշացրել է, որ այն հիմնարկ-ձեռնարկությունները, որոնք մինչեւ ընթացիկ տարվա սեպտեմբերի 1-ը չեն կնքի պայմանագրեր էներգամատակարար կազմակերպությունների հետ պարտքերի մարման եւ էներգակիրների մատակարարման մասին, բացի վարչական եւ ֆինանսական տույժերից կկրեն հետեւանքների ողջ պատասխանատվությունը, կհոսանքազրկվեն մինչեւ պարտքերի լրիվ մարումը, պայմանագրերի կնքումը, կանխավճարների մուծումը, որից հետո միայն կվերականգնվի նրանց էներգակիրների մատակարարումը: Ելնելով հաղորդագրության ամբողջական տեքստից, որը տպագրվել է «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի օգոստոսի 23-ի համարում, կարելի է եզրակացնել, որ այդ արմատական միջոցառումները գլխավորապես հետապնդում են վճարումների գործընթացն արագացնելու նպատակ: Այդ տեսանկյունից ընթերցելիս, միաժամանակ հարց է առաջանում արդյոք հետագայում բնակչության նկատմամբ եւս չե՞ն կիրառվի նման հարկադրական միջոցառումներ: Այս հարցի պարզաբանման համար դիմեցինք ՀՀ էներգետիկայի էներգիայի արտադրման եւ իրացման գծով փոխնախարար Յուրի Մինասյանին, որը սիրով համաձայնեց պատասխանել մեզ: Ըստ փոխնախարարի հայտնածի, կառավարության 114 որոշման համաձայն, հոսանքի հարկադրական անջատումները պետք է կատարվեն միայն անհատ քաղաքացիների բնակարաններում: Թեեւ ՀՀ վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը վերջերս խոսել է այն մասին, որ ծայրահեղ դեպքում բնակիչների նկատմամբ պետք է կիրառել նաեւ հոսանքի խմբակային անջատման սկզբունքը: Երբ բնակիչը չի վճարում 8 ամսից ավել էներգամատակարարումների դիմաց, բնականաբար պետք է հոսանքազրկվի: Սակայն բոլոր դեպքերում, նույնիսկ արտակարգ իրավիճակներում (օրինակ, երբ հանրապետությունը գազ չի ներմուծվում) պարտադիր կերպով պետք է պահպանվի էներգամատակարարման մեկժամյա գրաֆիկը: Մեր այն հարցին, թե փոխնախարարը չի՞ գտնում, որ ապօրինի լարանցումները բնակիչների մի ստվար զանգվածի հետ են վարժեցրել էլեկտրաէներգիայի վարձը պետությանը պարբերաբար մուծելու պատասխանատվությունից, եւ որ այդ հանգամանքը կարող է խանգարել մուծումները կատարելու դեպքում բնակչության հավելյալ էլեկտրաէներգիա մատակարարելու խոստման իրականացմանը, պրն. Մինասյանը պատասխանեց, որ ներկայումս ինտենսիվ աշխատանքներ են կատարվում ապօրինի լարանցումները կանխելու ուղղությամբ եւ կգա ժամանակը, որ այդ երեւույթն ընդհանրապես կվերացվի:

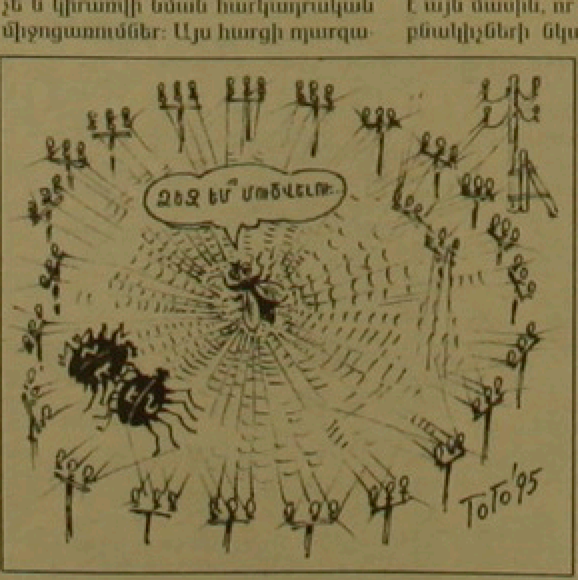

ՎԱԶԳԵՆ ՄԱՐՏՈՅԱՆ

ԼԻԲԵՐԱԼ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան Ե տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Ոճը եւ տառատեսակը ՊԱՎԵԼ ՂԱԼԱՐԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային սարքաւորումը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ԹՎԵՐ, ՓԱՍՏԵՐ

«Սոցիալական պետությունը» սոսկ բառակապակցություն չէ

ՀՀ վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը օգոստոսի 15-ի ասուլիսի ընթացքում լրագրողներին, ուստի հանրությանը, պաշտոնապես տեղեկացրեց հանրապետության բնակչության միջին աշխատավարձի մասին, «որը կազմում է 22 դոլար», ընդ որում «բովանդակային նվազագույն աշխատավարձը 2200 դրամ է»: Նման պարագայում վարչապետն իր դժգոհությունը հայտնեց բնակչության 75-80 տոկոսից, «որոնք զլանում են վճարել» իրենց բնակարանային պարտքերը: Պարոն Բագրատյանը նշեց նաեւ, «որ հանրապետությունում իրականում անվճարունակ է բնակչության մոտ 10 տոկոսը»:

Ինչպես են ծնվում նման թվերը եւ ի՞նչ է ընկած նրանց քողի տակ: Պատկերը ավելի ամբողջական դարձնելու նպատակով ավելացնենք, որ «Մարդկային զարգացման զեկույցի» սոցիոլոգիական հարցման տվյալների համաձայն բնակչության 44 տոկոսը վստահ է, որ մոտ ժամանակներում իրենց ընտանիքների բարեկեցությունը լավանալու է, 20 տոկոսը նույնպես ակնկալում է դրական տեղաշարժեր, 13 տոկոսի կարծիքով պատկերը մնալու է նույնը, 13 տոկոսը դժվարանում է պատասխանել, 10 տոկոսի կարծիքով իրավիճակը վատանալու է: Հետաքրքիրն այն է, որ հարցման արդյունքների վկայությամբ, իրեն անհուսալի է զգում բնակչության ճիշտ նույն 10 տոկոսը: Երբ միամտություն ունենանք որպես հենակետ դիտել բերված թվերը, ապա մենք էլ ստիպված պետք է լինենք «համակերպվել» սահմանադրության հենց առաջին հոդվածի բովանդակությանը, որ նշված է, թե Հայաստանի Հանրապետությունը նաեւ սոցիալական պետություն է: Մինչդեռ, ակնհայտ է, որ սոցիալական պետության հասկացությունը, ի տարբերություն նույն հոդվածում տեղ գտած «ինքնիշխան, ժողովրդավարական եւ իրավական» որակների, միանգամայն այլ հարթության վրա դիտվող երեւույթ է: Երբ կառավարության եւ իշխանությունների ջանքերի շնորհիվ տվյալ երկրում, համեմատաբար կարճ ժամանակամիջոցում հնարավոր է արմատավորել խոսքի, խղճի, դավանանքի եւ այլ ազատություններ, ապա երկիրը սոցիալական լինելուց առաջ անհրաժեշտ է, որ անցնի երկարատեւ էվոլյուցիոն զարգացում ժողովրդավարության պայմաններում: Դաշնակցային Գերմանիան, որը գրեթե միակ սոցիալական երկիրն է, միայն վերջերս է իր համար արձանագրել նման նվաճման փաստը:

Երբ առաջնորդվելու լինենք սոսկ արտաքին թվերով, ապա կարող ենք նշել, որ միջին աշխատավարձի առումով մենք շուրջ 250 անգամ զիջում ենք Գերմանիային: Սակայն թվերից զատ, իրականությունն այլ է: Ի՞նչ սկզբունքներով է որոշված հանրապետության բնակչության

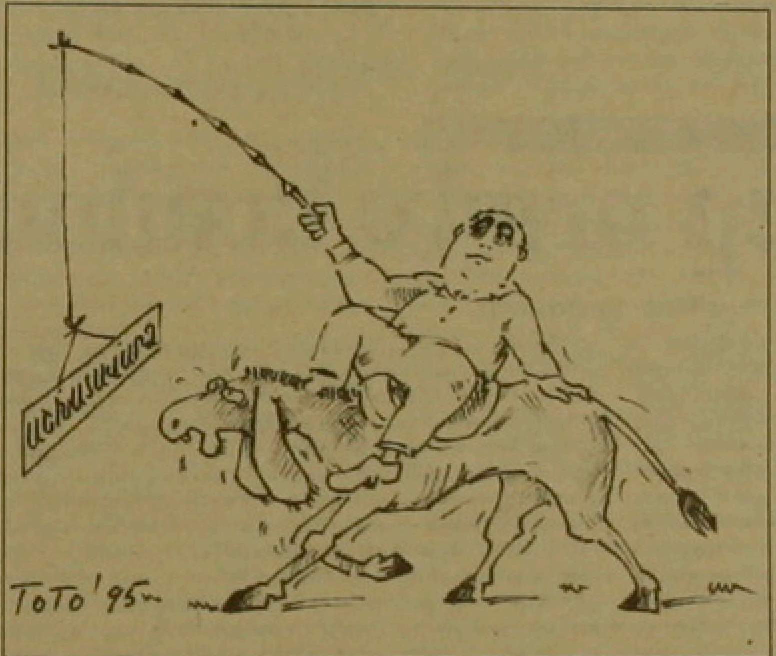

պետություն, որտեղ ողջ ֆիրմաների 99,8 տոկոսը զբաղված է մանր եւ միջին բիզնեսով, երաշխավորում է միջին եւ աղքատ խավի գոյությունը (բնակչության 80 տոկոս): Գերմանիայում նվազագույն եւ առավելագույն եկամուտների միջեւ եղած տարբերությունը այնքան խիստ ընդգծվածություն չունի, ինչ որ առկա է ցանկացած երկրում: Նման նախապայմանների բացակայության պայմաններում անհնար է թվում սոցիալական երկրի ստեղծումը:

Հրանտ Բագրատյանի կողմից բերված թվերն ըստ երեւույթին համապատասխանում են իրականությանը: Սակայն, այդ ցուցանիշները բնավ չեն արտացոլում սոցիալական գործոնի ընդհանուր վիճակը: Ճիշտ նույն դաշնակցային Գերմանիան, որ աշխարհում առաջին տեղում է արտադրության մեջ ներգրավվածների միջին աշխատավարձի չափով (1 ժամը վարձատրվում է 26,30 դոլարով), երբեք նման ցուցանիշը չի դիտում որպես հենակետ:

միջին աշխատավարձի անհավանական բարձր ցուցանիշը: Պատկերավոր եւ հասկանալի լինելու նպատակով նշենք, որ սկզբունքը հետեւյալն է. երբ 10 քաղաքացիներից աշխատում է միայն երկու հոգի եւ նրանց եկամուտը համապատասխանաբար 35 եւ 50 հազար դրամ է, ապա ստացվում է, որ հիշյալ 10 անձանց միջին աշխատավարձը կազմում է 8,5 հազար դրամ (ճիշտ նույն 22 դոլարը): Մեր տնտեսության խիստ մոնոպոլիզացված լինելու պատճառով, բերված օրինակը լրիվ համապատասխանում է իրականությանը: Հիմք ընդունել նման թվերը, նշանակում է խուսափել իրականությունից: Այս պարագայում խոսել բնակչության 75-80 տոկոս վճարունակ լինելու մասին, մեղմ ասած սխալ է: Վերջիվերջո երկիրը, որտեղ հավաքարարի եւ դեսպանի աշխատավարձերի միջեւ եղած տարբերությունը չնչին է, չի կարող կոչվել սոցիալական:

Ա. Պ.

ԴԻԼԻՋԱՆՅԱՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐ

Արսեն արք. Բերբերյան. «Ժողովուրդը ամեն օր պետք է շփում ունենա եկեղեցու հետ»

Դիլիջանի գործուղման մեջ եղած օրերին հանդիպեցի բազմաթիվ հետաքրքիր մարդկանց, պաշտոնատարների եւ շարքային քաղաքացիների, փորձեցի արդեն լրագրողի՝ աչքերով տեսնել ինձ հարազատ քաղաքը, հասկանալ այն վերափոխումները, որոնք կատարվել ու կատարվում են այստեղ վերջին 4-5 տարիներին, ըմբռնել լավն ու վատը, խորանալ այն կյանքի մեջ, որով ապրել ու ապրում են դիլիջանցիները: Այդ ամենի մասին կպատմեմ թերթի առաջիկա համարներում «Դիլիջանյան հանդիպումներ» ընդհանուր խորագրով: Այսօր ներկայացնում եմ առաջին հանդիպումը Գուգարաց թեմի առաջնորդ Արսեն Սրբազանի հետ:

- Սրբազան, մի քանի խոսքով «Ազգի» ընթերցողներին ներկայացրեք, խնդրեմ, Գուգարաց թեմը:

- Թեմն ընդամենը 4 տարվա կյանք ունի: Այդ ընթացքում անշքացած եւ մերկացած եկեղեցիները տնտեսական ծանր պայմաններում կարողացանք որոշակի մակարդակի հասցնել: Բոլոր վանքերը, ինչպես Հաղարծինը Դիլիջանում, Օձունը՝ Թումանյանում, Մակարավանքը՝ Իջեւանում, պատշաճ տեսքի են բերված: Խոսքս գործող եկեղեցիների մասին է, ես Սանահինը եւ Գոշավանքը չակնարկեցի, որովհետեւ դրանք դեռ գործող չեն եւ ենթակա են նորոգման: Իբրեւ թեմ՝ վարչական կառույցը արդեն ձեւավորված է, այն ամենը, ինչ պահանջվում է մեր եկեղեցու ներքին կանոնադրությամբ, ըստ որի թեմը պիտի կազմակերպվի եւ գործի, դրվել է լավ հիմքերի վրա: Նոր ուժերի կարիք ունենք, որովհետեւ

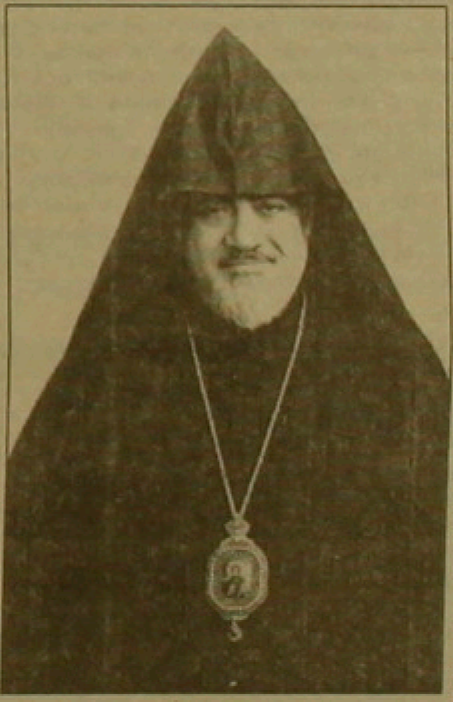

ունենք ընդամենը 4 քահանա... Դիլիջանում այժմ եկեղեցի է կառուցվում, հույս են տալիս, որ մեկ տարում կավարտեն: Իջեւանում մեզ է տրված հանրային գրադարանը, որ եկեղեցու վերածենք, Կարմիրում նույն նպատակով մի շենք է տրված: Վերջերս Նոյեմբերյանի Կողբ գյուղի մշակութային տունը մեզ տվեցին: Գոռում մեզ առաջարկում են մի այլ եկեղեցի վերականգնել: Հայաստանի հյուսիս-արեւելյան շրջանը ընդհանրապես հարուստ է պատմական եկեղեցիներով, բայց, բնակավայրերից հեռու գտնվող այդ եկեղեցիները այսօր նպատակին չեն կարող ծառայել: Պետք է քաղաքի, բնակավայրի մոտ լինի, որ ժողովուրդը ամեն օր շփում ունենա իր եկեղեցու հետ: Այդ մասին պետք է հոգանք առաջիկայում: Բազմաթիվ այլ ծրագրեր էլ ունենք, որոնց իրականացման համար նյութական օժանդակության կարիք ունենք: «Ազգի» սփյուռքահայ ընթերցողին մեկ բան կուզենայի ասել. ով որ նվիրատվություն կարողանա անել այստեղ՝ իր նպատակին կհասնի եւ մնայուն կլինի: Երբ Հաղպատը, Օձունը եւ մյուս եկեղեցիները կարողացանք մի որոշակի մակարդակի հասցնել՝ դրանք մնացին պատմության մեջ: Դա մե՛զ համար չէ, մենք ժամանակավոր մարդիկ ենք, դա մեր երեխաների՝ համար է, մեր ժողովրդի՝ համար է: Այնպես որ ես ուրախ եմ, որ Սփյուռքը հետաքրքրված է Հայաստանի կենտրոնական մասով. Արարատյան թեմ, Շիրակի թեմ, բայց այստեղ ավելի՛ շատ են տուժած մարդիկ, թե՛ հոգեպես, թե՛ նյութապես: Այստեղ մարդիկ ավելի դժվար են ապրում, խախտված եւ փլված շենքեր

րոնք երբեք ուշադրության չեն արժանացել: Այս պարագայի վրա կուզենայի հրավիրել մեր բարերարների ուշադրությունը...

- Այժմ Վեհափառ Հայրապետի այցելության մասին, խնդրեմ...

- Վեհափառի համար Գուգարքի շրջանը մի նոր աշխարհ էր: Հատկապես Հաղարծնի վանքը շատ գեղեցիկ տպավորություն էր թողել: Երկու օր մնացինք այնտեղ: Մի շենք կար, որ կարողացել էինք լրիվ կահավորել եւ ստեղծել ամենաարդիական պայմանները, որտեղ Վեհափառն իրեն հանգիստ զգաց: Լսեցի, որ ասել է, թե ժամանակ ունենալու դեպքում կուզենար եւս մի քանի օր մնալ... Օձունի եկեղեցու օծումը կատարվեց Վեհափառի այցելության առթիվ:

- Վեհափառն ի՞նքը կատարեց օծումը:

- Այո, ինքը: Երկու տարի է այն արդեն մերն էր, բայց պայմաններ չունեինք: Վեհափառի գալստյան առթիվ կարողացանք կահավորել, ջահեր կախել: Վեհափառի այցելությունը աննկարագրելի ոգեւորություն էր առաջացրել: Օձունի եկեղեցու բակում հավաքված ժողովրդին հաշիվ չկար: Դիլիջանում շատ մեծ շուքով դիմավորեցին: Գոշավանքում եղանք, ժողովուրդը շատ ջերմ ընդունեց: Այնտեղ Պողոսի խաչքարը կա, Վեհափառը հիացմունքով դիտեց: Սանահինում եղանք, Հաղպատում Վաչե Արքեպիսկոպոս Հովսեփյանը, որ Կալիֆոռնիո առաջնորդն է, պատարագ մատուցեց: Գուցե երկար դարեր այնտեղի միաբանական սեղանատանը ճաշ չէր տրված, տվեցինք: Վեհափառն ամենուրեք շատ եռանդուն քարոզներ էր տալիս, դիմում էր ժողովրդին:

Իշխանությունները շատ ջերմ ընդունեցին Վեհափառին...

- Ուրիշ ի՞նչ կերպ պիտի լինեն, Սրբազա՛ն: Նույնիսկ նախկին իշխանությունները մեծ ակնածանքով էին վերաբերվում Վեհափառին: Վեհափառը՝ Վեհափա՛ռ է...

- Այն ժամանակ Վեհափառի կարգավիճակն ուրի՛շ էր (ծիծաղում է): Դա ինձ մի ասեք, որովհետեւ ես երկար տարիներ Վեհափառի դիվանապետն եմ եղել, ես ինքս էի կապեր հաստատում Կենտրոնական կոմիտեի հետ. մեր բոլոր ներքին հարցերն առանց աղմուկի լուծում էինք մեր կոմունիստ «ընկերների» օգնությամբ, որոնք մեկ-մեկ նաեւ գալիս էին այնտեղ մոմ վառելու, իրենց հոգին թեթեւացնելու եւ կնունքներ անելու, այսինքն՝ հարգանք կար: Այսօր էլ մեր ղեկավարներն առավել լավ վերաբերմունք ունեն, մանավանդ, որ մեր Վեհափառը հայրենասեր գիտակցությամբ քարոզում է եկեղեցու պատգամը՝ «Հնազանդ լերուք առաջնորդած ձերոց, վասնզի նոքա տքնին վասն ձեր»: Այսինքն՝ «Հնազանդ եղեք ձեր առաջնորդներին, քանի որ նրանք ջանում են ձեզ համար»:

- Եթե այդպես է, ի՞նչ խոսք...

- Ուրիշ կերպ չի՛ կարող լինել, այսինքն՝ մենք հավատո՛ւմ ենք, որ այդպես է, ղեկավարությունը ուրիշ կերպ չի կարող լինել: Մի խոսքով, այդ կոչերով, ժողովրդին նոր հայրենիքի՝ վերածնված հայրենիքի, վերածնված հոգեբանությամբ մոտենալու, նույնիսկ եկեղեցուն, հավատքին մոտենալու այս հորդորներով Վեհափառը ոգեւորեց ներկաներին, եւ ես կարծում եմ, որ ցանվեցին այն սերմերը, որոնց հիման վրա պիտի ապագային կառուցվեն հարաբերությունները Վեհափառի եւ իր ժողովրդի միջեւ...

ԱՆ.

ՀՈԳՍԵՐ

Կյանքը թանկացել է, դագաղները՝ էժանացել

Մահկանացու լինելը դեռ դժբախտություն չէ, երբ հարազատների դատարկ գրպանների պատճառով հանգուցյալը մի քանի օր մնում է անթաղ, դրաման բնականաբար լրջանում է:

Վերջերս հաճախ է քննարկվում Երեւանի քաղխորհրդի 1994-ի հուլիսի 1-ի որոշումը, որն արգելում է դագաղ գնել մասնավորներից, «քանի որ նրանք գերազանցապես վերավաճառողներ են»: Որոշման համաձայն դագաղ կարելի է ձեռք բերել միայն հատուկ մասնագիտացված խանութներում, ինչպես նաեւ թաղման բյուրոյում: Չորս խանութներ գործում են Կենտրոնական (Թոխմախ գյոլ), Կարմիր բլուրի, Չեյրանի [?] եւ Շահումյանի գերեզմանատների տարածքներում: Բոլոր արտադրողները իրավունք ունեն վաճառքի հանել նշված խանութներում իրենց արտադրանքը առանց գնի սահմանափակման: Նախատեսված էր, որ առողջ մրցակցությամբ հնարավոր կլինի դրականորեն ազդել արտադրանքի թե որակի եւ թե գնի վրա: Ինչեւէ, այսօր դագաղների արժեքը 100 եւ ավելի դոլարից նվազել է մինչեւ 30-40 դոլար: Ամորինի [?] գործարքների կանխման նպատակով հիշյալ որոշման 3-րդ կետի համաձայն, գերեզմանատան տարածք ձեռք բերելու համար հանգուցյալի հարազատները պարտավոր են թաղման բյուրո ներկայացնել հիշյալ խանութներում կատարված գործարքի մասին փաստաթուղթ: Նման մոտեցումը բարկացնում է վերավաճառողներին. փաստն այն է, որ «դագաղի գործով» զբաղվողների շուրջ 90 տոկոսը վերավաճառողներ են:

Բնակչության այն մասը, որն ընդհանրապես որեւէ հնարավորություն չունի մեռածների հողարկավորման հետ կապված ծախսերը հոգալ, կարող է դիմել Երքաղգործկոմի կոմունալ ծառայությունների եւ սպասարկման ոլորտի գլխավոր վարչություն. քաղաքային խորհուրդը կարող է ինքը «փակել» բոլոր ծախսերը:

Նման «մոնոպոլիզացումը» դրական երեւույթ է ու հարկ է, որ քաղաքացիներն իրոք կարողանան պայքարել իրենց եւ ոչ միայն իրենց իրավունքների համար: Համապատասխան կառույցները, մեղմ ասած, միշտ չէ, որ աչքի են ընկնում անշահախնդիր կարեկցանքով, մինչդեռ որոշումը կարելի է ողջել ընդամենը հենց նման «անմահների»:

Երքաղխորհուրդը 1994-ի ամառանը ընդունել է իր ամենահաջող որոշումներից մեկը: Մնում է վերջապես այն իրականացնել:

Ա. Պ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Անդրադարձ

Անցեալին, ճիշդ ինը տարի առաջ, մէկ անգամ միայն փորձած եմ ստորագրեալ տոմսակ մը նուիրել «Արմինիըն Ռիփորթըր»ի եւ անոր խմբագիրին, որպէս հակազդեցութիւն անոր մէկ կարծիքին, զոր նկատած էի ազգային դաւաճանութիւն, եւ նաեւ սրբապղծութիւն մեր մէկուկէս միլիոն նահատակներու յիշատակին։ Այդ օրուընէ ասդին «Պայքար» թերթն ամբողջովին անտեսած է «Ռիփորթըր»ը։ Մոռցած եմ «Ռիփորթըր»ը, սակայն ինք չէ կրցած մոռնալ «Պայքար»ը, որ նոյնիսկ տարիներ ետք երբ շաբաթաթերթը դարձած է ամսագիր եւ վերջերս ալ փոխադրուած Հայաստան՝ չէ դադրած իր յաճախանքը ըլլալէ։

Նախ՝ տես հակիրճ «Պայքար» շաբաթաթերթի (6 Սեպտեմբեր, 1986) մէջ հրատարակած տոմսակիս տոնղութիւնը գոյութիւն չունի, առնուազն խմբագրականին մէջ։ Անոր համար թուրքերու եւ հայերու տարբերութիւնը կը կայանայ միայն երկու կողմէ մեռածներուն թիւին համեմատութեան մէջ։ Թուրքերուն միակ յանցանքն է եղեր-եթէ երբեք յանցանք մըն է–որ անոնք «ալ աւելի կեանքեր խլեցին»։ Նոյնիսկ մեռածներու թիւին այս տարբերութիւնը արգելք մը չէ, սակայն, որ խմբագիրը առաջարկէ, որ «թուրքեր սպանող» կողմը նախ ինք երթայ խոնարհի «ալ աւելի կեանքեր խլող»ին կառուցած յուշարձանին առջեւ։

Մեր ստորագրած տոմսակը աւարտած էինք հետեւեալ տողերով.

«Յակոբ Պարոնեան նման հարցի մը առնչութեամբ խօսելով հայու մը մասին գրած էր, թէ ան «մըկնիկ մը շինեց»։

«Ռիփորթըր»ը, ինք, կառուցանենց կ՚ունենայ իր խոնարհի կամ բարձր կարծիքը բանաձեւելու։

Այժմ խօսինք... «money»։

«Ռիփորթըր»ի կարծիքով «Պայքար» չէ կրցած «վերապրիլ, հակառակ տարիներով պրն. Ալեք Մանուկեանի ցոյց տուած հսկայ նիւթական նեցուկին», եւ կը թուի թէ հակառակ նաեւ, որ թերթը դարձած էր միջոց «առանձնաբար յառաջ տանելու համար Մանուկեան ընտանիքին շահերը»։

Երբ երբեք Մանուկեան ընտանիքին «առանձնաբար շահերը յառաջ տանիլը»–բնականաբար համաձայնաբար վերոյիշեալ ընտանիքին–կազմէր նպատակը «Պայքար»ի, կրնանք փաստել բոլոր խռովեալ հոգիները, որ շնորհիւ ազգային բարերարին նիւթական ծանօթ կարելիութիւններուն, «արեւը ոչինչ չխաւարէր» մեր թերթին վերեւ, որ ան մայ-

կասարեցինք առանց երբեք միամտաբար ակնկալելու, որ «Ռիփորթըր»ի խմբագիրը ոչինչ ուզէ եւ կրնար բացայայտել իր նիւթական աղբիւրները։ Խմբագիր մը որուն կարելի կ՚ըլլայ աւելի դիւրութեամբ եւ յաճախ հանդիպիլ աշխարհի որեւէ մէկ անկիւնը, քան իր խմբագրատան մէջ։

Այս երկար նախաբանը պարզապէս անցնելու համար մեր բուն նիւթին–թերթին 12 Օգոստոս 1995 թուակիրին մէջ ՌԱԿ-ի եւ ՀՌԱԿ-ի նուիրուած եւ սակայն Թէքէեան Մշակութային Միութիւնը հարուածող երկու գրութիւններէն մէկուն, որ յստակօրէն դրսեւորուած կը տեսնենք Նիւ Եորք հրատարակուող շաբաթաթերթին «ազգային առաքելութիւնը»... ամերիկեան պետական մարմիններուն մօտ։

«Ռիփորթըր»ի խմբագիրը, որ նոր ուսերը ցնցեց եւ ըսաւ. «Ներքին հարկային վարչութիւնը հայերէն չի կարդար»։ «Ռիփորթըր» կրնայ ինք զինք երջանիկ զգալ, հիմա որ ՌԱԿ-ի «ղեկավար»ի մը բերնին դրուած այս յայտարարութիւնը ինք թարգմանած է անգլերէն, ամերիկեան յիշեալ վարչութեան ամէն իմաստով հասկնալի լեզուին...։

Ըսենք, որ «Ռիփորթըր»ի այս «առաքելութիւնը» բացառիկ կամ աննախընթաց խօսոյթ մը չէ, ոչ ալ անհատականութեան զայրոյթի մը եւ բարդոյթի մը դրսեւորում։ Ան չորս տարի առաջ նաեւ գրած էր, որ «ՌԱԿ-ի մամուլը Ամերիկայի եւ աշխարհի մէջ կը հրատարակուի մեծ բացերով, գրեթէ միշտ հաստատակամօրէն նախատուութիւններու միջոցով, որոնք կու գան կուսակցութեան հակակշռին ներքեւ գտնուող կարգ մը հարկազերծ մշակութային կազմակերպութիւններու խո-

ՆՇՄԱՐՆԵՐ

Զրպարտութիւնը որպէս նշանաբան

ԳՐԻԳՈՐ ՔԷՕՍԷԵԱՆ

Հայաստանում ընթերցողները երեւի քիչ գիտեն Նյու Յորքում լույս տեսնող անգլիատառ «Արմինիըն Ռիփորթըր» շաբաթաթերթի ու նրա խմբագիր Էդի Պողոսյանի մասին։ Գուցե թե ոմանք դեռ հիշում են ամերիկյան դատարանում նրա դեմ սփյուռքահայ հայտնի մտավորական եւ ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության անդամ Երվանդ Ազատյանի կողմից բացված դատի արդյունքը, որին ժամանակին անդրադարձել էր նաեւ «Ազգը»։ Անվանարկության, բամբասանքի եւ կեղծ տեղեկությունների տարածելու համար դատարանն այդ թերթին ու նրա խմբագրին դատապարտել էր շուրջ 130 հազար դոլլար տուգանքի եւ նույն թերթում ներում տալ ու ներողություն խնդրելու։ Էդ. Պողոսյանը հրապարակավ ներումնագիրը տպել էր, սակայն միջոցներ չունենալու պատճառաբանությամբ դատարանի միջոցով խնդրել էր այդքան խոշոր չվճարելու եւ պատճառ չդառնալ թերթի խափանմանը։ Եւ մինչ հարցը առկախ մնում էր այդ կետում, նույն թերթը, նույն խմբագրի ձեռքով, դեռեւս ներումնագրի եւ ներողության թանաքը չչորացած, նոր բամբասանքներ, չճշտված լուրեր եւ կասկածելի աղբյուրների վկայակոչմամբ նոր հերյուրանքներ էր տարածում, այս անգամ ավելի ճակատային՝ ՌԱԿ-ի, ՀՌԱԿ-ի, «Ազգ» թերթի, Երվանդ Ազատյանի եւ, մի տարօրինակ մոլուցքով, ազգային մեծանուն բարերար Ալեք Մանուկյանի ու նրա դստեր՝ ՀԲԸ Միության նախագահ Լուիզ Սիմոն Մանուկյանի դեմ։ Եթե կարելի էր այդ բոլորն անտեսել, նկատի ունենալով Էդ. Պողոսյանի՝ ընդհանրապես պատվերով, վճարովի՝ պատվերով գրելու հին սովորությունը (դեռեւս 1978 թ. նա չէր խորշել անգամ Թուրքիայի վարչապետ Բուլենդ Էջեվիտի իշխանության պատվերն ընդունել եւ թուրքական կողմի ծախսով գնալ Անկարա, որտեղից հակահայ հարցազրույցներ ու հոդվածներ բերել իր թերթում), ապա այս անգամ կարելի չէ հանդուրժել, քանի որ նրա նորագույն թխածն արդեն Ե. Օտյանի նկարագրած Պոլսում օսմանյան ոստիկանության մոտ «խաֆիե» կամ «ժուռնալճի» աշխատող «հայ» մատնիչների գործն է հիշեցնում։ Բամբասանքներ, որոնց նպատակն է հաշա ամերիկյան հարկային տեսչությանը, կասկածելի ցույց տալ մեր ազգային ամենահեղինակավոր կազմակերպություններից մեկին՝ Թեքեյան մշակութային միությանը, ձգտելով «մեղսակից» դարձնել նաեւ մեծանուն բարերարին՝ պրն. Ա. Մանուկյանին, որին, ի դեպ, այս անգամ թաս երեսուն մեկ ուրիշի պատվերով Էդ. Պողոսյանը ներկայացնում է որպես նախկին... դաշնակցականի։ Առայժմ բավարարվում ենք նախորդ համարում հրատարակված «Պայքար» շաբաթաթերթ-ամսագրի խմբագիր Գրիգոր Քյոսեյանի պատասխանով, մեր կողմից ավելացնելով նաեւ, որ Էդ. Պողոսյանը, որն այնքան մտահոգ է թվում «Ազգ» օրաթերթի «սնանկացման եզրին գտնվելու փաստով» եւ «շուտով փակվելու հեռանկարով» (եւ սա՝ հակառակ պրն. Ա. Մանուկյանի առատաձեռն ներդրումների, ինչպես պնդում է նա, առանց մտածելու, որ այդ դեպքում «Ազգը» ինչո՞ւ պիտի սնանկանար), կարող է չանհանգստանալ. հակառակ նյութական բազմաթիվ դժվարությունների, «Ազգը» գոյատեւում է եւ կգոյատեւի, ընդ որում՝ Հայաստանում լույս տեսնող թերթերի շարքում աննախադեպ եկամտային դրությամբ, առանց որեւէ մեկին որեւէ լումա պարտք մնալու, եւ ամենագլխավորը՝ առանց պատվիրատուների։

տող պատճառը։ Հայկական Ցեղասպանութեան 70ամեակին յաջորդող տարին էր։ Թուրքերը խորհած էին հայերու դէմ «նոր զէնքով» մը պայքարիլ։ Այդ ռազմավարութեան ծիրէն ներս պարբերաբար երեւան կը հանէին «հայերու կողմէ ջարդուած եւ թաղուած թուրքերու» հաստատակ փոսեր, միջազգային հանրային կարծիքին առջեւ փաստելու համար, թէ ջարդուողը թուրքերն էին, իսկ ջարդարարները՝ հայերը։ Քայլ մը առաջ երթալով, թուրքեր սկսած էին յուշարձաններ կանգնել հաստատակ փոսերուն վայրերը։ Անոնցմէ մէկուն բացումը կատարուած էր, նոյն տարուան յունիսին, Թուրքիոյ բանակի նախագահ զօրավար Էվրէն, որ իր յայտարարութեան մէջ յայտնած էր, թէ այսուհետեւ հայերու դէմ պայքարի Թուրքիոյ միջոցներէն մէկը պիտի ըլլար «յուշարձաններու զէնքը», եւ թէ խրախուսէր հակաբար հայկական յուշարձանի մը դէմ պիտի կանգնեցնէր թրքականը։

«Արմինիըն Ռիփորթըր» խրայատակ ծածկութեամբ մը համաձայն գտնուած էր զօրավար Էվրէնին։ Խմբագրական սիւնակով մը (21 Օգոստոս 1986) թրքական հաստատակ փոսերը նկատելէ ետք ...«հայ ժողովուրդի հերոսական դիմադրութեան» փաստ, հայ ժողովուրդին կ՚ընէր սահմռկեցուցիչ առաջարկ մը հետեւեալ տողերով. «Ի՞նչ սխալ կայ, երբ արշաւ մը կազմակերպենք դէպի թրքական ներքին նահանգները, ուր հայերու կողմէ ջարդուած թրքական աճիւններու նոր յայտնաբերում կը կատարուի, որպէսզի յարգանք ընծայենք անոնց յիշատակին։ Թերեւս այն ատեն կրնանք խրախուսել պրն. Քենանէն (Էվրէն) պահանջել, որ ինք նոյնը կատարէ Երեւանի Յուշարձանին եւ հրապարակաւ ընդունի, որ երբ հայերը թուրքեր սպաննեցին, այն պատմական թուրքերը ալ աւելի կեանքեր խլեցին Ա. Աշխարհամարտի ընթացքին»։

«Արմինիըն» կոչուած թերթին եւ իր խմբագիրին համար նոյնիսկ Հայկական Ցեղասպանութիւն խո-

ԹՐՔԱԿԱՆ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆ մը։

Մզկիթ շինողին անունն էր Կարապետ ոչէ Երեմեան։ Յուշարձան կառուցանողը կը կոչուի Էդուարդ Պողոսեան»։

Վերի մոռցուած տողերը երբեք միտքի չմէջբերէինք, եթէ «Ռիփորթըր»ի մէջ լոյս տեսած չըլլար նոր գրութիւն մը, որ դարձեալ խառնիխուռն չներկայացնէր Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւն, Թէքէեան Մշակութային Միութիւն եւ–անխուսափելիօրէն–«Պայքար», կործանարար ոգիով մը։

«Պայքար»ի մասին խառնախօսութիւնը դատողը հրատարակուած է վերջերս «Ռիփորթըր»ի 10 Յունիս 1995ի թիւին մէջ, ուր կ՚ըսուի. «Պայքար» շաբաթաթերթը, որ հակառակ պրն. Ալեք Մանուկեանի տարիներով ցոյց տուած հսկայ նիւթական նեցուկին, չկրցաւ վերապրիլ, գլխաւոր այն պատճառով որ (շաբաթաթերթը) դադրեցաւ ազատ բեմ մը ըլլալէ իր բոլոր ընթերցողներուն։ Սկզբնապէս օրաթերթ շաբաթաթերթը դարձաւ Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան կարգ մը ղեկավարներուն համար միջոց թերթը վերածելու հրատարակութեան մը, առանձնաբար յառաջ տանելու համար Մանուկեան ընտանիքին շահերը, իրենց անձնական շահերուն առընթեր»։

Անշուշտ կարելի է սկսիլ շարք մը հարցումներ ընելով միսթեր Բաքեյոնեան նոր աշտարակի հեղինակին. «Պայքար» թերթը ե՞րբ եղած է «ազատ բեմ», ե՞րբ դադրած է այդպէս ըլլալէ, ի՞նչ կը նշանակէ «ազատ բեմ» կուսակցութեան մը կեդրոնական օրգանի մը պարագային։ Կարելի է նաեւ հարցումները շարունակել։ Ո՞ր դարէն ի վեր վերի տողերուն հեղինակը դադրած է «Պայքար» կարդալէ, ի՞նչ դեր կը գրաւէր մեր շաբաթաթերթը–առաջ երկու տարի ամսագիրը–սփիւռքահայ մամուլին եւ մամուլին պատմութեան մէջ որպէս որակ, ոճ, ներկայացում, կշիռ, եւայլն։ Այս հարցումներուն պատասխանելէ ետք միայն մէկը իրաւունք ունի միտքի չունենար, որ նաեւ անոր խմբագիրը, փոխանակ տարիներով ամբողջովին առանձին տանելու խմբագրական բոլոր աշխատանքները, ոչինչ վայելէր նաեւ առնուազն օգնական խմբագրի մը բարիքը։

Հայերէն լեզուով հրատարակուող ամէն թերթի պատասխանատու գիտակից է, թէ ինչ է կուսակցական թերթի մը հրատարակման տարեկան ծախսը եւ բիւջէին մէջ գոյացած տարեկան բացը, մանաւանդ Ամերիկայի Արեւելեան ափի պարագային, ուր հայերէն ընթերցողներու թիւին տակաւ նուազումին առընթեր պէտք է նաեւ նկատի առնել ծանուցումներու գրեթէ ամբողջական բացակայութիւնը–անոնք լոյս կը տեսնեն առանձնապէս անգլիատառ նոյն թերթերուն մէջ։ Իր հիմնադրութենէն մինչեւ այսօր, «Պայքար»ի հրատարակութիւնը կարելի դարձած է բացի կուսակցութեան եւ կուսակցականներու մնայուն զոհողութիւններէն, շնորհիւ նաեւ թերթին եւ իր նոյն անգլիատառ «Արմինիըն Միրըր Սփեքթէյթըր» շաբաթաթերթին ընթերցողներուն կողմէ եղած կանոնաւոր նուիրատուութիւններուն եւ մեր մամուլին համակիր այն հոծ շրջանակին, որ ամէն տարի հաւատքով կը ձեռնարկէր նուիրահաւաքի արշաւ մը, որուն պտուղները արդիւնքները կը ծանուցանուէին մեր թերթերուն մէջ։ Վերջապէս, կը պատահի նաեւ, որ երկարամեայ հայ մամուլի մը հրատարակութիւնը կարելի ըլլայ շարունակել եւ անոր կեանքը երկարել, տարիներու ընթացքին տակաւ լուծարի ենթարկելով եւ գրաւի դնելով կուսակցութեան կալուածները։ Գաղափարի մը ծառայելու համար կրնայ մղած ըլլալ ծախսելու նախկին հաստատուն սեփականութիւններէն ժառանգուած խնայողութիւնները, մինչեւ անոնց վերջին դոլարը...։ Հասկցողին շատ բարեւ։ Կուսակցութեան մը համար թերթ հրատարակելը չի նմանիր–երբեք չէ նմանած–վաճառականական շահաբեր անձնական կրպակի բանալուն։

Այս կամքի «հաւատարմութիւնը» վերադարձած է Հայաստանէն, ստանձնած ըլլալ կը թուի նոր պետական յանձնառութիւններ։ Այս երեւոյթին վրայ պէտք է բարդել նաեւ այն հանրածանօթ իրողութիւնը, որ ան ատելով կ՚ուտէ կուսակցութիւնները եւ մանաւանդ անոնց կարգ մը դէմքերը։ Ատելութիւնները եւ սէրերը հոս վիճելի չեն կրնար ըլլալ։ Սակայն երբ անոնք մասնաւոր սահմաններէն դուրս կ՚ելլեն եւ կոյր մոլեգնութեամբ մը իրենց բաժինին մէջ կ՚աշխատին քանդել մեր ազգային հաստատութիւնները եւ մանաւանդ երկարամեայ եւ օրինապէս մշակութային մեծ կազմակերպութիւնները, որպէս միջոց գործածելով պետութեան մօտ զրպարտութիւնը եւ «մատնչութիւնը», հարցը կը ստանայ «Ներոնական» բնոյթ։ Կը մասնէ նաեւ «ինծմէ ետք ջրհեղեղ»ի ախտաբանական երեւոյթ մը։

Կարճ խօսքով, «Ռիփորթըր» «Համատարած չարաշահութիւն» վերնագրով կ՚ըսէ հետեւեալը, խօսքը առանձնաբար ուղղելով Ամերիկեան ներքին հարկային վարչութեան, որ պետութեան ամենէն անկախ եւ զօրաւոր մարմինը կարելի է նկատել։ Պարզ մահկանացուէն մինչեւ երկրին նախագահը ի մտի պէտք է ունենան վերոյիշեալ վարչութիւնը, երբ հարցը կը վերաբերի իրենց շահած նոյնիսկ յետին դոլարի եկամուտին։

«Ռիփորթըր» կը տեղեկագրէ.–Թէքէեան Մշակութային Միութիւնը տնտեսական ծածկոյթ մըն է Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան համար։ Միութեան եղած հարկազերծ նուէրները կը գործածուին քաղաքական նպատակներու–մասնաւորաբար կը ծառայեն նպաստելու կուսակցական մամուլին։ Հետեւաբար պետութեան դրամն է որ կը գողցուի, որ խստօրէն պատժելի է այս երկրին օրէնքով։

Ու որպէսզի ամէն ինչ յստակ դառնայ եւ զրպարտութիւնը անվրէպ հասնի հասցէին, ան կը շեշտէ. «Երբ բացայայտութիւն ուզուեցաւ (Վերեւի «Ռիփորթըր»ին կողմէ... Գ. Ք.), ՌԱԿ-ի ղեկավարը պարզապէս իր ղոփակով, ինչ որ յստակօրէն երկրին հարկային օրէնքը կը խախտէ»։

Ինչպէս կը տեսնուի, այն ատեն միայն յանկարծ անուանէ չէր յիշուած ...կուսակցութեան ներքին մշակութային միութեան անունը, սակայն քանի որ ներքին հարկային վարչութիւնը անգլերէն կը կարդայ, «Ռիփորթըր» բացատրած էր իր «ժուռնալ»ը։ Ըսել կ՚ուզենք որ պետութեան մարմիններուն մօտ զրպարտութիւնը մնայուն քաղաքականութիւնը եղած է այդ թերթին։

«Ռիփորթըր»ի 12 Օգոստոս 1995ի յօդուածի մէջ մէջբերուած է նաեւ Հայաստանի կառավարութեան «բարձրաստիճան պաշտօնատարի» մը մէկ յայտարարութիւնը Թէքէեան-ՌԱԿ յարաբերութիւններուն վերաբերեալ, երբ խօսակցութեան առարկայ կը դառնայ Թ.Մ. Միութեան կողմէ–Հայաստանի Թ. Մ. Միութիւնը իրաւականօրէն անկախ ինքնութիւն մըն է–Երեւանի մէջ հաստատելիք ռադիոկայանին մասին, որուն համար յատկացուած գումարը դիտումնաւոր կերպով քառապատկուած կը ներկայացուի։ Մեր նիւթէն այսօր դուրս է անդրադառնալ այդ յայտարարութեան տոն տուող անձի մեծութեան։ Նման ռադիոկայանի մը հաստատումը ընդհանուր բարիք մը եւ օրհնութիւն մը միայն կրնայ ըլլալ մանաւանդ նորանկախ պետութեան մը համար։ Բայց անցնինք։ Միայն թէ այս առթիւ կարելի է հայրենի իշխանութիւններուն թելադրել, որ քիչ մը աւելի բծախնդրութիւն ցոյց տան արտասահմանէն իրենց խօսափողներուն եւ դաշնակիցներուն ընտրութեան մէջ։

Ինչ կը վերաբերի «Արմինիըն Ռիփորթըր»ին, նախ կ՚ուզենք զինք հանդարտեցնել, ըսելով թէ Ամերիկեան հարկային ներքին վարչութեան ծանօթ է Թ. Մ. Միութիւնը եւ անոր յստակ գործունէութիւնը։ Իսկ մեր կողմէ թերթին կը մաղթենք իրեն վայել նոր «առաքելութիւններ», մինչեւ որ անոնցմէ մէկը–յուսանք ոչ շատ ուշ–դառնայ նաեւ վերջինը...

Բոսթըն

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

ԵՐԿՐՆ

Թուրքիա-Ռուսաստան. Ճեղքվածքը լայնանում է

Կասպից ծովի նավթի ուղու շուրջը

Նավթի Մարկեր International Press Service-ի համար գրում է, որ չնչինական նշանակալի լուծման մասնակցության նպատակի հետեւանքով արդեն լարված ռուս-թուրքական հարաբերությունները կարող են ավելի եւս փչանալ, քանի որ այս երկու երկրներ իրար են բախվել Կասպից ծովից միլիարդավոր դոլարների արժեքության նավթ տեղափոխող նավթամուղի հարցի շուրջը: Խնդիրը ոչ միայն այն է, որ ադրբեջանական նավթի անցումն իրենց տարածքով փոքր մեծ մասնաբաժնի շրջանառության հնարավորություն է ստեղծում, այլ նաեւ ուժեղացնում է նրանց երկարատեւ աշխարհաքաղաքական ազդեցությունը այդ անհատատանը, բայց հանրաճանաչ հարուստ եւ ստրատեգիական կարեւոր կովկասյան տարածաշրջանում: Նավթի սկզբնական տեղափոխման համար Անկարան ձգտում է հասնել նավթամուղի անցկացմանը Վրաստանով եւ Սեւ ծովով դեպի Թուրքիա միջազգային շուկա՝ այն վերաբաշխելու ակնկալիքով: Մինչդեռ Ռուսաստանը ցանկանում է, որպեսզի այն անցնի ավելի հյուսիս դեպի իր սեփական Նովոռոսիյսկ նավահանգիստ: Թուրքիայի պետական սեփականությունը հանդիսացող BOTAS նավթափոխադրող ընկերության մի պաշտոնյայի կարծիքով, երբ Անկարան անհաջողության կրի նավթամուղի իրեն համար երթուղու պայքարում մեջ, ապա դա «նրանց համար կործանարար կլինի»: Ներկայումս Թուրքիան արդյունահանում է տարեկան 4 մլն. տոննա նավթ եւ ներմուծում մոտավորապես 18 միլիոն տոննա, հիմնականում Սաուդյան Արաբիայից: Այլ կերպ ասած երբ Թուրքիան ապահովի նավթամուղի իրեն համար ընթացքը, այն կարող է օգտագործել ստացված նավթը առանց ավելորդ ուղարկված լինելու այն միջազգային շուկա արտահանել: «Տեխնիկապես, մենք օր ու գիշեր աշխատում ենք այս կենսական նախագծի վրա, բայց հարցը դեռ մնում է բարձր մակարդակի քաղաքական շրջանակներում», եզրակացնում է BOTAS-ի պաշտոնական ներկայացուցիչը: Ադրբեջանը, հիմնականում միջազգային ֆիրմաների արեւմտյան կոնսորցիումից ֆինանսական եւ տեխնիկական աջակցություն ստանալով, այս ուղի սկսել նավթի արտադրությունը 1996-ին եւ մտադիր է սկզբնական բաշխման երթուղու մասին որոշումը կայացնել մինչեւ հոկտեմբերի 2-ը:

Կոնսորցիումն ընդգրկում է Միացյալ Նահանգների 5 անդրազգային կորպորացիաներ. «Ամոկո կորպորեյշըն», «Յունոկալ կորպ», «Պեննզոյլ կորպ.», «Մաքդերմոտ Ինթերնեշընլ ինկ.» եւ «Էքսոն», ինչպես նաեւ «Բրիթիշ պետրոլեում կորպ»-ը, «Նորվեջս Ստատօյլը», «Ռաշըն Լուկօյլը», «Թըրքիշ պետրոլեումը» եւ Սաուդյան Արաբիայի «Դելտա Նիմիր»: Համաձայնության մեջ նախատեսված է շուրջ 30 տարվա ընթացքում 3 միլիարդ բարել հում նավթի արդյունահանման հարցը: Դրանից 500 մլն. տոննա հում նավթը եւ 125 մլրդ խմ բնական գազը կլինեն Ադրբեջանի կառավարության անմիջական տնօրինության ներքո ներքին կամ արտասահմանում այն օգտագործելու նպատակով:

Ըստ մի շարք աղբյուրների, Վաշինգտոնը ձգտում է համոզվել, որ ոչ Անկարան, ոչ էլ Մոսկվան իրենց ազդեցությունը տարածելու համար չափից դուրս ուժեղ հենակետ չեն ստանա տարածաշրջանում: Հետեւաբար, Վաշինգտոնը հույս ունի, որ յուրաքանչյուրը կստանա իր բազմամիլիոնանոց դոլարային բաժինը, բայց, բնականաբար, Մոսկվայի եւ Թուրքիայի միջեւ քաղաքական մրցակցությունը կհանգեցնի բավականին բարդ բանակցությունների: Անցյալ տարվա սկզբից, երբ Ռուսաստանը դեկտեմբերին զորքեր օգտագործեց հիմնականում մուսուլմանական բնակչությամբ Չեչնիայի դեմ, երկու երկրների միջեւ հարաբերությունները զգալիորեն վատացել են: Թուրքիայի 60 միլիոնանոց բնակչության 95 տոկոսը դավանում են մուսուլմանական իսլամ, դրանց գումարած նաեւ Կովկասի բնակչության 1 միլիոնը, որի մի մասը ծագումով չեչեններ են: Դրանից ելնելով, Անկարան դատապարտել էր իր հետ մեծ մարդկային կորուստներ բերած Ռուսաստանի գրոհը Չեչնիայի վրա: Ավելին, նախկին ԽՍՀՄ-ի փլուզումից հետո առաջացած Չեչնիայի լիդեր Ջոխար Դուդաեւը կենտրոնական տեղ էր զբաղեցնում Կենտրոնական Ասիայում թուրքական մշակույթի գոտի ստեղծելու նախագծի իրականացման գործում:

Երկու երկրները տարակարծիք էին նաեւ նախկին Հարավսլավիայի նկատմամբ Ռուսաստանի վարած քաղաքականության հարցում: Ռուսաստանի եւ Սերբիայի միջեւ պատմական եւ կրոնական կապերը Անկարայի կողմից դիտվում էին որպես թշնամական Բոսնիայի մուսուլմանների նկատմամբ: Հակասությունների խորացման վրա ազդող մեկ այլ պատճառ էր այն, որ այս տարվա սկզբում Ռուսաստանը թույլատրեց Քրդական բանվորական կուսակցության (PKK) պաշտոնական կազմակերպությանը Մոսկվայում գրասենյակ հիմնադրել: PKK-ն 11 տարի է, ինչ Թուրքիայում բռնկված 15 մլն. քուրդ բնակչության համար երկրի հարավարեւելյան շրջանում անկախ պետության ստեղծելու նպատակով թուրքական կառավարության դեմ պատերազմ է մղում: Թուրք տնտեսական վերլուծող Մուստաֆա Սոննեգն ասում է, որ Թուրքիայի հիմնական նպատակն է խանգարել Ռուսաստանին ընդլայնելու իր ազդեցությունը տարածաշրջանում: Նա ասել է նաեւ, որ վարչապետ Թանսու Չիլլերի հիմնական անհանգստությունն է Ռուսաստանին թույլ չտալ իր տարածքում բացառական դեր խաղալ: Վերջերս տրված պաշտոնական մի հայտարարության մեջ Թ. Չիլլերը ինքը եւս միանգամայն պարզորոշ հասկացրել է, որ ակնկալում է ԱՄՆ-ի աջակցությունը կամ հենց իր խոսքերով ասած «ԱՄՆ-ի միջամտությունը Ռուսաստանի գործերին»:

Վարչապետի խոսնակ պատվիրակ եւ գլխավոր խորհրդատու դոկտ. Էմրե Գոննենսայը համոզվածություն է հայտնել, որ Միացյալ Նահանգները կկարողանան միջնորդել Թուրքիայի եւ Ռուսաստանի միջեւ համաձայնության կայացմանը: Թուրքական «Դեյլի Նյուզ» թերթին տված հարցազրույցի ժամանակ նա ենթադրություն է հայտնել, թե Վաշինգտոնը ռուսներին արդեն հասկացրել է, որ առնվազն մեկ հիմնական նավթամուղ պետք է դուրս գա դեպի Թուրքիայի հարավային նավահանգիստ Ջեյհան: Անցյալ ամիս Վաշինգտոն այցելած Գոննենսայը ասել է նաեւ, որ Միացյալ Նահանգներում հետաքրքրություն են ցուցաբերել թուրքական առաջարկի նկատմամբ՝ ստեղծել մի ընկերություն, որը կկառուցի եւ կվերահսկի Վրաստանով անցնող նավթամուղը: Նա ասել է, որ ռուսները եւս հրավիրված են մասնակցելու այս նախագծի իրականացմանը եւ որ նա մտադիր է առաջ քաշել այս գաղափարը Մոսկվայում իր առաջիկա այցելության ժամանակ, որը կկայանա այս ամսվա վերջում կամ հաջորդի սկզբում: Գոննենսայի այցը Մոսկվա նախատեսված է անցկացնել մինչեւ ռուս-թուրքական տնտեսական համաժողովը, որը պետք է կայանա սեպտեմբերին: Ռուսաստանը տրամադրված չէ դրականորեն արձագանքելու այս առաջարկությանը, մինչեւ որոշակի առեւտրական համաձայնության հասնելը, ինչը նրան հնարավորություն կտար, որ դարի վերջին, երբ աշխարհը նորից գերտերությունների առաջ կկանգնի, Մոսկվան կլինի աշխարհաքաղաքական սեւ ոսկու հիմնական տերերից մեկը:

ԴՐԸՍ ԴՏՕ

ԲԱՔՈՒ

Գուլուզադեն Ռուսաստանին է համարում Ադրբեջանի ամենամեծ թշնամի

«Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի արտաքին քաղաքականության գծով գլխավոր խորհրդական Վաֆա Գուլուզադեի ելույթը ԱՄՆ-ում կարող է վնասել ռուս-ադրբեջանական հարաբերություններին», գրել է «Մոսկովսկայա պրավդա» թերթը օգոստոսի 9-ին: Դրանից մի քանի օր առաջ Վաշինգտոնում ունեցած իր ելույթում Գուլուզադեն Ռուսաստանը անվանել է Ադրբեջանի ամենամեծ թշնամի: Թերթը, մեջբերելով Գուլուզադեի ելույթը, գրում է. «Ռուսաստանը, որ դեռեւս չի հրաժարվել իր կայսերական եւ աշխարհակալ ձգտումներից, Ադրբեջանի ամենամեծ թշնամին է եւ լիակատար անկախության ճանապարհին նրա գլխավոր խոչընդոտը»: Գուլուզադեն ասում է, թե Ռուսաստանը փորձում է ճնշում գործադրել Ադրբեջանի վրա՝ հրահրելով Հայաստանին նրա դեմ գործելու: Հետեւաբար, Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ հակամարտությունը կլուծվի՝ միայն այն ժամանակ, երբ Ռուսաստանի ազդեցությունը վերանա:

Գուլուզադեն ասել է նաեւ, որ Իրանը փորձում է ազդել Ադրբեջանի վրա եւ տարածել իսլամի արմատական իր հայացքները: Նա մասնանշել է, որ ԱՄՆ-ի եւ Արեւմտյան Եվրոպայի շահերից բխում է Ադրբեջանին Ռուսաստանի եւ Իրանի ազդեցությունից պաշտպանելը:

«Մոսկովսկայա պրավդան» գրում է, որ այդ ելույթը կարող է վնասել ռուս-ադրբեջանական հարաբերություններին եւ Մոսկվայում ադրբեջանցի ձեռներեցների նկատմամբ մեծ հակակրանք առաջացնել: Իսկ դա առավել եւս վտանգավոր է հենց Ադրբեջանի համար, որի արտահանման 70 տոկոսը կապված է Ռուսաստանի հետ:

Տարօրինակ չէ, որ ադրբեջանական համայնքը Մոսկվայում հայտարարել է, թե Գուլուզադեի տեսակետը ադրբեջանական ժողովրդի տեսակետը չէ, այլ միայն հանրապետության ներկայիս կառավարության: Այնուամենայնիվ, ամերիկյան մամուլը Գուլուզադեի ելույթը բնութագրել է որպես սենսացիոն: Համաձայն «Մոսկովսկայա պրավդա» թերթի, Վաշինգտոնում դրան արձագանքել են «բավականին զուսպ»: Միացյալ Նահանգները 1992 թ. Հայաստանը շրջափակելու հետեւանքներով Ադրբեջանի նկատմամբ արգելամիջոցները տարածել է նաեւ մարդասիրական օգնության վրա:

ԿԻՊՐՈՍ

Կիպրոս. Դենքթաշը, ինչպես միշտ, մեղքը գցում է հունական կողմի վրա

23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՏՐՏ: ՀԿԹՀ նախագահ Ռաուֆ Դենքթաշը Լեւկոսիայում ընդունեց ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնի խաղաղականության հարցերով խորհրդական Ջորջ Ստեֆանոպուլոսին: Ընդունելության ավարտից հետո Դենքթաշը լրագրողներին հայտարարեց. «Կիպրոսի խնդրի խաղաղ կարգավորման ուղղությամբ բարձր մակարդակի հանդիպում կազմակերպելու համար որոշ հնարավորություններ կան, որի իրականացմանը խանգարում է այն հանգամանքը, որ հունական համայնքի ղեկավար Քլերիդեսը բարձր մակարդակի հանդիպման նախապայման է համարում Եվրամիությանը անդամագրվելու անհրաժեշտությունը»:

Վ. Չ.

Իրաքը ԳԿԶԴ-ին պաշտպանել էր միայն կայքի բացակայության պատճառով

ՄՈՍԿՎԱ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐ ԲԽՄԴՐԵՍ: 1991 թ. օգոստոսին Բաղդադի կողմից ԳԿԶԴ-ի պաշտպանության պատճառը լոկ երկու մայրաքաղաքների միջեւ կապի խզումն էր, որի հետեւանքով Իրաքի ղեկավարությունը չէր կարողացել ճիշտ գնահատել իրավիճակը, երեկ ԻՄԱ թղթակցին հայտարարեց Մոսկվայում Իրաքի դեսպան Հասեն Ֆահմի Ջումանը: Նա նշեց, որ հետագայում միջպետական հարաբերությունները կարգավորվել են, եւ այժմ Իրաքի ժողովուրդը ողջունում է Կրեմլի դիրքորոշումը, որը կողմնակից է Բաղդադի դեմ ուղղված պատժամիջոցների վերացմանը:

ՀՈՆԿՈՆԳ

Չինաստանն առաջարկում է ստեղծել փոխանցման կոմիտե

[illegible]

... տող մի հուշարձան կառուցել Հոնկոնգի կենտրոնական մասում:

ՆԱՄԻ-ի տնօրեն Լու Ջիանհուան տեղական թերթերից մեկին տված հարցազրույցի մեջ նշել է, որ ընկերության կարծիքով Հոնկոնգի կառավարությունը պետք է հողը փոխանցման հետ կապված արարողությունների բոլոր ծախսերը: Չնայած կառավարության մի խոսնակ, անդրադառնալով այդ հարցին, ասել է. «Չենք կարծում, որ հարկ վճարող ձեռնարկատերերը սիրով կընդառաջեն այդ առաջարկին»:

Մինչեւ օրս երկու կողմերը Չինաստանն ու Բրիտանիան միասնաբար չեն քննարկել արարողություններ կոնկրետ ծրագիրը, բայց Չինաստանն արդեն հասկացրել է, որ կցանկանար տեսնել ամենաբարձր կարգի ընդհանուր տոնակատարություն:

Ֆրանսիական գործակալության լրատվության համաձայն պաշտոնական իրադարձությանը ներկա լինելու ցանկություն են հայտնել հազարավոր զբոսաշրջիկներ: Հյուրանոցների մեծամասնությունն արդեն խիստ զբաղեցված է:

Գերմանացիների օժանդակությամբ նոր օդանավակայան Աթենքում

Հունաստանի սոցիալիստական կառավարությունը համաձայնություն է կնքել մի գերմանական շինարարական կոնսորցիումի հետ, որի մեջ մտնում է այնպիսի հսկա մի ընկերություն, ինչպիսին «Հոխտիֆ»-ն է, կառուցելու 2,5 միլիարդ դոլլար արժողությամբ նոր օդանավակայան մայրաքաղաք Աթենքում, հաղորդում է Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը «Թեհրան թայմզ» թերթի օգոստոսի 10-ի համարում: Համաձայնությունը պետք է առաջիկա շաբաթների ընթացքում վավերացվի հունական խորհրդարանի կողմից, որտեղ սոցիալիստները մեծամասնություն են կազմում:

«Հոխտիֆի» նախագահ Հանս Պիտեր Կեյտելի հավաստիացումներով՝ շինարարական աշխատանքները պետք է սկսվեն անմիջապես ֆինանսական հարցերի կարգավորումից հետո, «հավանաբար մինչեւ տարվա վերջ կամ հաջորդ տարվա սկզբներին»: Նախատեսվում է դրանք ավարտել յոթուկես տարվա ընթացքում: Նոր օդանավակայանը, որն զբաղեցնելու է 2200 հեկտար տարածություն, կառուցվելու է Աթենքի հարավարեւելյան մասում գտնվող Սպատա քաղաքում եւ կրելու է 20-30-ական թվականներին հայտնի քաղաքական գործիչ Էլեֆթերիոս Վենիզելոսի անունը:

Այն փոխարինելու է նախկին օդանավակայանին, որը կառուցված էր 1960-ական թվերի սկզբին՝ մայրաքաղաքից 16 կմ հեռու Սարոնիկ ծոցի մոտ: Նորի գործարկումից հետո նախկին օդանավակայանը վերածվելու է հանգստի եւ զվարճանքի այգու:

Հունաստանի կառավարությունը ներկայումս բանակցություններ է վարում եվրոպական ինվեստիցիոն բանկի եւ եվրամիության հետ՝ այդ ծրագրի ֆինանսավորման հարցերի շուրջ: Ծրագիրը եվրամիության կողմից հավանության է արժանացել այս տարվա սկզբներին: «Այն իրական փայլ է Միացյալ եվրոպայի կառուցման ճանապարհին», ասել է Հանս Պիտեր Կեյտելը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **Մշակույթ**

«Աշխարհը»՝ ֆրանսահայերի հայելի

Թերթի էջերում ֆրանսերենը նահանջում-ավելանում է՝ ընթերցողների ուժացման համեմատ

Հայաստանում լույս տեսնող թերթերի մեջ ծերերը քիչ են, և այսօրվա աշխարհի օրինակը ներկայացնողների մեջ 7 տարվա պատմություն ունեցողն ավագներից է նկատվում: Ֆրանսիայում լույս տեսնող հայ մամուլի տարիքից («Յառաջը»՝ 70, «Աշխարհը»՝ 36, «Կամքը»՝ 11), նաև կենտրոնականությունից կարելի է դատել նրանց լսարան ունենալ-չունենալու մասին: Մեր զրուցակիցը Հայաստանում դժվար տարածվող թերթի՝ «Աշխարհի» արտոնատեր Վարոց Սարյանն է:

— Պարոն Սարյան, Ձեր թերթի ճակատին գրված է մշակութային, հասարակական երկլեզու շաբաթաթերթ, բայց մշակութային լուրերը քիչ են:

— Դուք թղթատեցիք հոկտեմբերի վերջավորության թիվ մը: Վերջին լուրերը Հայաստանեն՝ կառավարություն, ընտրություն, դատավարություն, արդեն բավական տեղ խլած էին, իսկ գեղարվեստական կամ մշակութային կյանքը ուրիշ չափով կանգ առած, դանդաղած է:

— «Աշխարհը» 36 տարեկան է: Փոխվե՞լ է դեմքը: 36 տարի առաջ ո՞ւմ էր հասցեագրված, հիմա ո՞ւմ:

— Թերթի հիմնադիրը եղած է Ավետիս Ալիքսանյանը, կհրատարակվեր անցուց մինչ Փարիզ, 4 էջով, որ ամբողջությամբ ֆրանսերեն էր, տեղ-տեղ՝ հայերեն: Այն ատեն զուտ հայերենով կհրատարակվեր, ավելի մեծ ծավալով: Նոր սերունդը կհաղորդվի ֆրանսերենով, հայոց լեզուն ուրիշ անկյուն կրած էր մարդկանց մեջ, ստիպվեցանք կամաց-կամաց ֆրանսերեն տալ: Այն ատեն երբեք առնչություն չունեի թերթին հետ: (ԺԱՖ-ական էի (Ֆրանսահայ երիտասարդաց միության անդամ, որ գործում է 1945-ից ի վեր), թերթի մեջ ղեկավարություն ստանձնեցի 1991-ին: Թերթի տեսակետը ներկայացնելու ձևի, երկլեզու ըլլալու որոշ նախապատրաստական աշխատանքներ լրացած էի, և վարչությունը ընդունեց: Ընդ, որ այդ շրջանին Ավետիս Ալիքսանյանը ողջ չէր, Պարգև Շահինյան կվարեր ամբողջ խմբագրական աշխատանքը, ան ալ, ավաղ, 1993-ին կյանքեն հեռացավ: 91-ին փոփոխություններ մտցուցինք երկլեզու ներկայացնելու ձևը, բնականաբար բավական փոխեցինք: 8 էջով լույս կտեսներ՝ 4 էջը հայերեն, 4-ը ֆրանսերեն: Շաբաթաթերթ էր, 93-ի վերջավորության տնտեսական պատճառներով ստիպվեցանք թերթը նախ՝ ամիսը 2 անգամ հրատարակել, բայց էջերու նախկին քանակը բարձրացուցինք 12-ի՝ հայերենը 4 էջ, ֆրանսերենը 8: Հաշվի առինք ֆրանսահայության հայերենի հետ հարաբերվելու վիճակը:

— **Այսինքն՝ թերթը ճիշտ և ճիշտ արտացոլում է ներկայիս իրավիճակը, որ կա ֆրանսահայության մեջ:**

— Մոտավորապես կրնամ ըսել, որ տոկոսը, որ կա էջերուն, կհամապատասխանի մեր ընթերցողներու տոկոսին. 2/3-ը ֆրանսերեն կկարդա: Ոմանք նաև հայերեն կկարդան, բայց մեկ կարևոր մասը միայն ու միայն ֆրանսերեն կկարդա: Երբ խորհինք հայերեն էջերեն հրաժարվել, կկորսնցնենք 20-30 տոկոսը մեր ընթերցողներուն:

— Որևէ լրագրողի ազգանվան չհանդիպեցի: Թերթը ինչպե՞ս եք ստեղծում, միայն արտատպելո՞վ:

— Ունինք խմբագրական կոլեգիա՝ այրի տիկին Շամիկյանը և անոր դուստրը, որ գեղարվեստական հարցերով կմասնակցի, ունինք դասմարան Արթուր Բեյլերյանը, նաև մեկ ուրիշ դասմարան՝ Օնիկ Ժամկոչյանը, ունինք Ժիրայր Դեղեյանը, նմանապես ես ալ արտոնատեր եմ և կմասնակցիմ խմբագրական կազմին, բացի այդ, անհրաժեշտ ունինք թղթակիցներ՝ Գրիգոր Ամիրզայանը Վալանսեն, Մարսել, Նիս, Լիոն գլխավոր քաղաքներու մեջ ունինք մեր թղթակիցները:

Աշխարհ
ACHKHAR
Հիմնադիր՝ ԱՒԵՏԻՍ ԱԼԻՔՍԱՆԵԱՆ

— **Ինչպե՞ս է տարածվում Ձեր թերթը:**

— Միայն ու միայն բաժանորդագրությամբ:

— **Բաժանորդները շա՞տ են:**

— 2400 բաժանորդներ ունինք ներկայիս, բացի այդ, տարածելու համար ձրիաբար և 2 թիվով անվանական ունինք Ֆրանսայի զանազան շրջանները և կուղարկենք հերթով՝ 2 թիվ կստանան այս շրջանի մարդիկը, հետո 2 թիվ կստանան մեկ այլ շրջանի մարդիկը, որպեսզի այդպես, երբ թերթը գտնան շահեկան, երբ իրենց նյութական պայմանները ալ թույլ տան, բաժանորդագրվին:

— **Առիթ ունեցե՞լ եք լսելու, թե ֆրանսիացիները անտարբեր չեն «Աշխարհի» նկատմամբ:**

— Նախ՝ ըսեմ, որ մենք հաճախ միտումնավոր, ձրի ֆրանսական շարք մը հիմնարկներու թերթը կղրկենք, որպեսզի նախ՝ տեղյակ ըլլան հայության մասին ընդհանրապես, ինչպես նաև այն տեսակետներուն, որ կարտահայտե մեր թերթը: Բոլոր հայաշատ նահանգներու և քաղաքներու տեղական խորհուրդները, շարք մը նախարարություններ (արտաքին, ներքին գործոց) կստանան: Ոչ մեկ բաժանորդագին կստանանք ատոնցմե: 4 տոկոս կկազմեն այն ֆրանսացիները, որ բաժանորդագրված են:

— **Նրանց հատուկ գնահատականը լսե՞լ եք:**

— Հատուկ գնահատական ոչ փնտրած, ոչ ալ ստացած ենք, բայց տարբեր շփումներու առիթով գիտենք (նույնիսկ պաշտոնական շրջանակներու հետ), որ թերթը գնահատված է իր մոտեցումներու լրջության իմաստով և շահեկան թերթ կնկատեն:

— **Հայաստանի մասին ինչպե՞ս եք տեղեկանում:**

— Ունինք մեր սեփական թղթակիցը Հայաստան, որ մեզի կուղարկե գլխավոր լուրերը ամբողջ շաբաթվան ընթացքին, նաև տարբեր թերթերե լրահավաք և 4-րդ էջը հատկացված է անոր: Բացի այդ, թերթին այժմեականությունը պահելու նպատակով անհրաժեշտ հեռաձայնի կապը կպահենք անոր հետ:

— **«Աշխարհում» Ձեր թղթակցի անուն-ազգանունը չկա, գաղտնի՞ք է:**

— Այո:

— **Հայաստանից նամակ ստանո՞ւմ եք:**

— Ափսոս, կանոնավոր ոչ: Բայց մեր թղթակիցն այդ ամփոփումն անում է և ուղարկում մեզ:

— **Հայաստանյան ո՞ր թերթն է (դիրքորոշմամբ, նյութի մատուցմամբ) մոտ «Աշխարհին»:**

— Կխորհիմ, որ «Ազգը» բավականաչափ մոտ է: Ինչո՞վ, կեցվածքներով: Մենք Հայաստանի կողքին թերթ ենք՝ ինչ որ ալ ըլլա իր ժողովրդի ընտրած վարչաձևը, ուղին, պայմանավ անշուշտ, որ դեմոկրատիկ ձևի մեջ տեղի ունեցած ըլլա այդ ընտրությունը: «Ազգեն» զատ հաճախ կառնենք նաև հոդվածները «Լրագիր», «Հայաստանի Հանրապետություն» թերթերուն: Արտատպումներ կընենք նաև սփյուռքի թերթերեն պայմանավ, որ մեր գաղութի համար շահեկան, հայրենասիրական կեցվածքին համապատասխան ըլլան:

— **Ի՞նչ դժվարություններ ունեք:**

— Սփյուռքահայ, մասնավորապես ֆրանսահայ մամուլը թե՛ լեզվի, թե՛ ֆոտոկոմպոզիցիայի հայերեն կազմողի, թե՛ բաժանորդագրությունները գանձելու որոշ դժվարություններ ունի ներկայիս, որ կապված է հավանաբար մարդոց չունենալ ապահովությանը, այլ երկրի տնտեսական պայմաններուն հետ. մեր բաժանորդագինը համեստ ըլլալով հանդերձ (390 ֆրանկ է տարեկան), այնուհանդերձ որոշ տոկոս հայեր կդժվարանան բաժանորդագինը վճարել: Գովազդը դժվար է, և որովհետև Սփյուռքում մամուլը պահենք, պետք են ամեն ճիգեր, անձնվեր ջանք, կամք և հաճախ ձրի աշխատանք: «Աշխարհին» մեջ, բացի տեխնիկ բաժիններեն, մնացած բոլոր աշխատակիցները ձրի, բայց կանոնավոր աշխատողներ են:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ՖՐԱՆՍԻԱ

Օհան Դուրյանը մեկնում է համերգների

Հայաստանի հեռուստառադիոյի սիմֆոնիկը ոտքի կանգնեցնելուց հետո, նրա գեղարվեստական ղեկավար Օհան Դուրյանը նվագախմբի հետ օգոստոսի վերջին շրջագայության է մեկնում Ֆրանսիա: Մարսելում և ծովափնյա ուրիշ քաղաքներում տրվելու է 5 համերգ: Բացի այդ, դիրիժորը որպես նվագակցող, իր երգերը կատարող երկու երգիչների (Արմինե Սեյրանյան, [illegible]) հետ մենահամերգ է տալու [illegible] ծրագրով, որը վերջերս [illegible] ռով ընդունել են Երևանում: [illegible] նակերտի ունկնդիրները:

«Գերմանական և ֆրանսիական երկու կազմակերպությունների հրավերով ծրագրված այս շրջագայության ընթացքում մեզ է միանալու ֆրանսահայ մեր հայրենակցուհի Ժաքլին Շանոյանը, որը 1988-ին իմ ղեկավարությամբ Անուշ է երգել օպերայի Մարսելում իրականացված բեմադրությունում,- ասաց Օհան Դուրյանը: Առաջնակարգ ձայն ունեցող [illegible] է, վերջին շրջանում բավական հայտնի անուն է: Մեր նվագախմբի հետ Ժաքլինը մեներգելու է հատվածներ «Աիդա» և «Դոն Կառլոս» օպերաներից:

Սիմֆոնիկ ծրագրերում կներկայացվեն Բեթհովենի 5-րդ սիմֆոնիան, Սպենդիարյանի «Երևանյան էտյուդները» և իմ «Կոմիտասականը»: Բացի այդ, նվագախումբը տեղի երգչախմբի և մենակատարների հետ մասնակցելու է Վերդիի «Ռեքվիեմի» ներկայացմանը՝ ամերիկացի դիրիժոր Ստիվեն Կրոսի ղեկավարությամբ:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՊԱՏԿԵՐԱՍՐԱՀ

«Արվեստը կործանումից հետո». Իսպանիայից Վիեննա

Իսպանիան համարվում է նախա և հետպատերազմյան եվրոպական արվեստի ծննդավայրը: Չարավային Եվրոպայի ամենամեծ մասնավոր ընկերության՝ Կաիխայի կողմից հովանավորված «Հետպատերազմյան Եվրոպա. 1945-65: Արվեստը կործանումից հետո» բազմաբնույթ ցուցահանդեսը, որը մինչև հուլիսի վերջը գործում էր Բարսելոնում, իր մեջ ընդգրկում էր չորս բնագավառ՝ գեղանկարչություն, քանդակագործություն, լուսանկարչություն, դիզայն և ճարտարապետություն: Ըստ Սան Սեբաստիան ... «Թեհրան բայմզ» թերթում տպագրված լրատվության, այն ամենաներկայացուցչականն է եղել ցարդ կազմակերպված ցուցահանդեսներից. «ներկա» են եղել ժամանակաշրջանի բոլոր հայտնի ներկայացուցիչները, նաև անհայտները: Ծախսելով 2,5 միլիոն դոլլար, կազմակերպիչները երեք տարում կարողացել են ի մի բերել 16 երկրներից 527 աշխատանք, որոնց ուշադիր դիտումը, ըստ լրատվության, առնվազն երեք օր կպահանջի: Պաբլո Պիկասոն և Խուան Միրոն բավական մանրամասնորեն են ներկայացված եղել: Նկարչության բաժնում այցելուին դիմավորող առաջին նկարը եղել է Պիկասոյի 1951-ին վրձնած «Ջարդերը Կորեայում» կտավը, որը նման է նրա գլուխգործոց՝ «Գերնիկային» (1937): Արվեստաբան Լորան Հեջին Պիկասոյին համարում է «բարոյական օրինակ ծառայող նկարիչ և նորարար»: Նրա «կողքին» են դարասկզբի վարպետներ Ջորջ Բրակը և Ֆերնան Լեժեն, հետպատերազմյան Ժան Դյուբուֆեն, Ֆրենսիս Բեյկոն ու Ալբերտ Ջիակոմետտին, որը ներկայացված է նաև քանդակագործության բաժնում իր «երկարավուն և նիհար» ֆիգուրներով:

Լուսանկարչությունն ընդգրկել է վավերագրական ստեղծագործական և փորձարարական նկարներ (Բիլ Բրենդ, Լիզլեթ Մոդելիսց և այլն), իսկ ճարտարապետություն և դիզայն բաժինը ներկայացվել է ըստ երկրների: Բրիտանական մասում սկանդինավյան ազդեցությամբ ստեղծված հետպատերազմյան աշխատանքներ են ցուցադրվել, իսկ գերմանականում՝ երկրի վերակառուցումը խորհրդանշող կառույցների մանրակերտեր: Ցուցահանդեսում միայն մեկ ամերիկացի նկարչի աշխատանքների ընդգրկումը որոշ շրջանակներում ննդադատության տեղիք է տվել, սակայն հավախածուն կազմակերպողներից արվեստաբան Թոմաս Մեսսերը արդարացիորեն բացատրել է, որ «պատերազմն ԱՄՆ-ում, ճիշտ է, զինվորների վրա ունեցավ իր ազդեցությունը, բայց առօրյա կյանքն այնքան էլ չտուժեց դրանից: Բացի այդ, ԱՄՆ-ի արվեստն աշխարհում այդ երկրի գրաված առաջավոր դերի հետևանքով առանց այն էլ բավական լավ է ներկայացված ամենուրեք, մինչդեռ եվրոպականը կարիք ունի ավելի լայն ծավալով ներկայացվելու: «Իսպանիայում կազմակերպված այս ցուցահանդեսը հնարավորություն է տալիս առանց կողմնապահության դատել, թե ինչ տեղի ունեցավ Եվրոպայում պատերազմից հետո: Սա հիանալի առիթ է խոսելու խաղաղության և նոր Եվրոպայի կառուցման անհրաժեշտության մասին», ասել է Կաիխա հիմնարկության ընդհանուր տնօրեն Լուիս Մոնրեալը: Ավստրիական կառավարության հովանավորությամբ այս նույն բազմաժանր ցուցահանդեսը կտեղափոխվի Վիեննա, որտեղ կգործի սեպտեմբերի 10-ից մինչև դեկտեմբերի 10-ը:

Պատրաստեց
[illegible]

ՏԵՍԱՐԱՆ

«Պեռյոն» սունդուկյանցիների նոր թատերաշրջանում

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՍՆԱՐԲ: «Սունդուկյան թատրոնի թատերաշրջանը կբացվի հոկտեմբերի սկզբին», Սնարի թղթակցին հայտնեց թատրոնի տնօրեն Ռաֆայել Մուրադյանը: Թատրոնը հանդիսատեսին կներկայացնի իր խաղացանկի արդեն հայտնի աշխատանքները, ինչպես նաև «Պեռո» ներկայացման նոր բեմադրությունը: Բեմադրիչը թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար և գլխավոր ռեժիսոր, ԽՍՀՄ և Հայաստանի ժողովրդական դերասան Խորեն Աբրահամյանն է: Այսօր թատերախումբը՝ Խորեն Աբրահամյանի գլխավորությամբ գտնվում է ԱՄՆ-ում:

Ինչու՞ Արշիլ Գորկի

Վաշինգտոնի արվեստի ազգային պատկերասրահում մայիսին բացված Արշիլ Գորկու ստեղծագործությունների ցուցահանդեսի առթիվ, որը գործելու է մինչև սեպտեմբեր, արվեստաբան Ալեքսան Պերեճիկյանը իր խոհերն է տրամադրել «Յառաջ» թերթին: Այդ ցուցահանդեսը, որն այնուհետև փոխադրվելու է Նյու Յորք և ապա՝ Տեխաս, ներկայացնում է, ըստ հոդվածագրի, հեղինակի կյանքի վերջին յոթ տարիների նկարների հասկանալական մասը, բնորոշելով թե նկարչի աշխատանքի արժեքական ծաղկումը և թե նրա առաջնակարգ դերը 20-րդ դարի ամերիկյան արվեստի ձևավորման մեջ: Արվեստաբանը բացատրել է նաև նկարչի ծածկանվան պատմությունը. Ոստանիկ Ադոյան հայորդին «Արշիլը» վերցրել է վրացական «Արչիլ» անվանումից, իսկ «Գորկին» ընտրել ռուս հայտնի գրողի գրական ազգանունից: Ըստ նկարչի մոտ բարեկամուհիներից մեկի պատմածի, Ամերիկայում այդ ժամանակաշրջանում ռուսները և վրացիները նկատված են եղել որպես ազնվական, իշխանական դասակարգի սերունդներ, և Գորկին ընտրել է այդ ծածկանունը՝ գաղթականի իր վիճակը արվեստի բնագավառում դյուրացնելու նպատակով:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

SHARM
SHARM-Ը
ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ Է
ԱՆԿՐԿՆԵԼԻ ՍԵՐԳԵՅ ԿՈՒԼՈՎԻՆ
ԵՎ
ԵՐԵՎԱՆԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ
KBH ԹԻՄԸ ԻՐ ՆՈՐ ԾՐԱԳՐՈՎ
ՇՏԱՊԵՑԵՔ, ԱՄԱՌԱՅԻՆ ՀԱՄԵՐԳԱՇՐՋԱՆՆ ԱՎԱՐՏՎՈՒՄ Է:
ՍԿԻԶԲԸ՝ ՕԳՈՍՏՈՍԻ 28-ԻՆ ԵՎ 29-ԻՆ, ԺԱՄԸ 18-ԻՆ:
ՏՈՄՍԵՐԸ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ ՄԱՐԶԱՀԱՄԵՐԳԱՅԻՆ
ՀԱՄԱԼԻՐԻ, ՕՊԵՐԱՅԻ, ՖԻԼՀԱՐՄՈՆԻԱՅԻ
ՏՈՄՍԱՐԿՂԵՐՈՒՄ ԵՎ ԱՅԼՈՒՐ:
ՀԵՌԱԽՈՍՆԵՐ՝ 56.55.57, 52.79.71

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ՖԱՎՈՐԻՏՆԵՐԻ ՖԱՎՈՐԻՏ

Տերը «Արարատինն» է

ՍԱՐԳԻՍ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Այսօր «Հրազդան» կենտրոնական մարզադաշտում, ժամը 19-ին, Երեւանի «Արարատը» եվրոպական երկրների Գավաթակիրների գավաթի խաղարկության նախնական փուլի պատասխան խաղում հյուրընկալելու է Լեհաստանի Կատովիցե քաղաքի ԳԿՍ թիմին: Հիշեցնենք, որ Լեհաստանում տեղի ունեցած հանդիպումն ավարտվել է դաշտի տերերի հաղթանակով՝ 2-0 հաշվով: Ինչ խոսք, դա ամրության մեծ պաշար է, սակայն ֆուտբոլում եւ հատկապես եվրագավաթներում, անակնկալներ հաճախ են լինում: Հույս ունենանք, որ մեզ համար հաճելի անակնկալ կգրանցվի նաեւ Երեւանում: Համենայն դեպս, արարատցիները չեն հաւտվել ընդհանուր պարտության մտքի հետ եւ ամենայն լրջությամբ են նախապատրաստվում պատասխանատու խաղին: Ցավոք, վնասվածքի պատճառով, չի խաղա Հակոբ Մկոյանը, իսկ դարպասապահ Հարություն Աբրահամյանի նախկին վնասվածքին երեկ մարզումների ժամանակ նոր ավելացավ: Մենք բոլորս ավելի մեծ հույսեր էինք կապում «Շիրակի» հետ: Սակայն գյումրեցիներին, ինչպես գիտեք, չհաջողվեց հաղթահարել լեհական արգելքը: Մնացել է դա անեն արարատցիները: Կասկած լինել չի կարող, որ մեր ֆուտբոլիստները կրետեն միայն սուր հարձակողական խաղաոճ, առավել եւս, որ այդ է թելադրում ստեղծված իրավիճակը: Կատովիցեի թիմը «Շիրակի» մրցակցի համեմատ եվրոպական մրցաշարերի հսկայական փորձ ունի: Հյուրերը երեկ 4 ժամ ուշացումով ժամանեցին Երեւան: Երեկոյան, ժամը 20:30-ին, հասնելով օդանավակայան, նրանք ցանկություն հայտնեցին անմիջապես մեկնել ոչ թե հյուրանոց, այլ «Հրազդան» մարզադաշտ:

Հանդիպմանը հայտավորված են.

ԳԿՍ (Կատովիցե, Լեհաստան)

Դարպասապահներ

Յանուշ Յոյկո	1960
Պավել Բարգիել	1973

Պաշտպաններ

Դարիուշ Գժեչիկ	1966
Ադամ Լեդվոն	1974
Կշիշտոֆ Մացիեւսկի	1964
Մարեկ Շեւերժեւսկի	1967
Կազիմեժ Վեգժին	1967

Կիսապաշտպաններ

Գժեգոժ Բուրավսկի	1967
Ադամ Կուչ	1971
Եժի Բժեզեկ	1971
Սլավոմիր Վոյցեխովսկի	1973

Հարձակվողներ

Գժեգոժ Պավլուշեկ	1970
Մարիան Յանոշկա	1961
Զդիսլավ Ստրոյկ	1964
Կշիշտոֆ Վոլչժակ	1962

Գլխավոր մարզիչ՝ Օրեստ Լենչիկ:

«Արարատ» (Երեւան)

Դարպասապահներ

Արմեն Պետրոսյան	1973
Հարություն Աբրահամյան	1969

Պաշտպաններ

Արամայիս Տոնոյան	1969
Տիգրան Գսպեյան	1969
Էրիկ Հայրապետյան	1975
Ռաֆայել Նազարյան	1975

Կիսապաշտպաններ

Համլետ Մխիթարյան	1973
Սեւադա Արզումանյան	1969
Հակոբ Տեր-Պետրոսյան	1971
Լեւոն Ստեփանյան	1971
Արա Նիգոյան	1968
Հայկ Հարությունյան	1974
Կարեն Միքայելյան	1966

Հարձակվողներ

Արմեն Շահգելդյան	1973
Արթուր Քոչարյան	1974
Կարեն Բարսեղյան	1975
Արամ Ոսկանյան	1975

Գլխավոր մարզիչ՝ Սամվել Դարբինյան:

ԸՄԲՇԱՄԱՐՏ

«Մենք զգացինք օլիմպիադայի շունչը»

Վերջերս ամերիկյան Ջորջիա նահանգում եւ Օլիմպիադա-96-ի մայրաքաղաք Ատլանտայում միաժամանակ տեղի ունեցած ազատ ոճի ըմբշամարտի աշխարհի առաջնությունից հայ մարզիկները տուն վերադարձան ոսկե եւ բրոնզե մեդալներ նվաճելով:

Արմենպրեսի թղթակցի հետ զրուցելիս մարզաձեւի Հայաստանի դեսպանական մարզիչ Բենիկ Շախարյանն ասաց. «Թեեւ երկու մեդալը եւ թիմային 8-րդ տեղը լավ արդյունք է, բայց հայ ըմբիշների հիմնական նպատակը Ատլանտայի օլիմպիական խաղերում հաջող ելույթ ունենալն է: Այս առումով առջեւում դեռ շատ աշխատանք կա: Նախ՝ մի քանի ըմբիշների անհաջող ելույթի պատճառները պարզաբանելը, նրանց բոլորին օլիմպիադային լավագույն ձեւով նախապատրաստելը: Կան նաեւ այլ հարցեր, որոնք իրենց լուծումն են պահանջում: Սպորտը, ինչպես դեսպանական մարզիչը, մնում է սպորտ, եւ այսօրվա անհաջող ելույթ ունեցողը կարող է օլիմպիադայում փայլել, իսկ աշխարհի առաջնության մեդալակիրը «խաղից դուրս մնալ»: Հայ ըմբիշները շարունակելու են պարապել ըստ նախատեսված ծրագրի, մասնակցել մարզական ուսուցողական նշված մի շարք միջազգային մրցումների:

Չնայած մինչեւ օլիմպիադայի մեկնարկը դեռ շատ ժամանակ կա, ասաց Բ. Շախարյանը, բայց Ատլանտայում արդեն զգացվում էր օլիմպիադայի շունչը՝ լեփ-լեցուն մարզադահլիճներ, ըմբշամարտի երկրպագուների աշխուժություն, քաղաքային իշխանությունների գերակշիռ նախապատրաստություն: Մի խոսքով, արդեն իսկ ակնհայտ է մարզական խիկական ոգին, հավաստելով, որ 1996 թ. օլիմպիական խաղերը դառնալու են մարզական կյանքի անկրկնելի երեւույթ:

Աշխարհում ամենատարածված մարզաձեւերի շարքը դասվող ազատ ոճի ըմբշամարտի հեղինակությունը վերջին տարիներին կտրուկ աճել է: Հենց Ամերիկայում այն համարվում է համազգային մարզաձեւերից մեկը: Յուրաքանչյուր քաղաքային կարգում օլիմպիական մեդալների հավակնելու են շատերը, եւ մրցակցությունը խոստանում է բացառիկ սուր լինել: Աշխարհի առաջնությունը, ավելացրեց Բ. Շախարյանը, բացահայտեց հայ ըմբիշների ինչպես ուժեղ, այնպես էլ խոցելի կողմերը, որոնցից ելնելով մեր մարզիկները, երե օլիմպիական հավակնություն ունեն, պետք է ձերբազատվեն, ձերբազատվեն մարզիչների հետ միասին:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՇԱԽՄԱՏ

Ասպարեզը տրամադրվեց կանանց

Օրերս շախմատի սիրահարները շրջապատող լարվածությամբ հետեւում էին շախմատի տղամարդկանց հանրապետության բարձրագույն խմբի առաջնությունում ծավալված հետաքրքիր պայքարին: Եւ ահա մեկ շաբաթ անց շախմատային սեղանների շուրջ տեղեր զբաղեցրին հանրապետության կանանց առաջնության մասնակիցները: Ասպարեզ են դուրս եկել բոլոր ուժեղագույնները, բացի միջազգային գրոսմայստեր Էլինա Դանիելյանից, որը շուտով պետք է մասնակցի Չիլիում կայանալիք կանանց աշխարհի առաջնության միջզոնալ մրցաշարին:

Առաջին տուրում ամենամեծ հետաքրքրությունն առաջացրեց վարպետ Լուսինե Խաչատրյանի եւ միջազգային վարպետ Լյուդմիլա Ասլանյանի հանդիպումը, որն անցավ անզիջում պայքարում: Միայն հանդիպման վերջնամասում երկկողմանի ուժեղ գայտնոտում կողմերը կրկնեցին քայլերը եւ արձանագրեցին ոչ-ոքի: Վարպետ Գոհար Հովհաննեսը ՖԻԴԵ-ի վարպետ Արուսյակ Գրիգորյանի հետ հանդիպման ժամանակ զինվոր շահեց, այնուհետեւ իրացրեց նյութական առավելությունը: Մարինե Ավետիսյանը հաղթեց Թամարա Փիրուզյանին, իսկ Մերի Գրիգորյանը ստեփանյանին, իսկ Մերի Գրիգորյանը Անահիտ Ղազարյանին:

Ոչ-ոքի խաղացին Լիլիթ Մկրտչյանն ու Նաիրա Մովսիսյանը, Արմինե Մխիթարյանը (Հրազդան) ու Միլենա Եսայանը, Մարիաննա Գասպարյանը (Գյումրի) ու Մերի Աղինյանը:

Մրցաշարում սահմանված է երեք մրցանակ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հայ թենիսիստը կգլխավորի «աստղերի» թիմը

Հայաստանցի թենիսիստ Սարգիս Սարգսյանը, որը սովորում է Արիզոնայի նահանգի (ԱՄՆ) քոլեջներից մեկում, գլխավորել է արտասահմանցի ուսանող մարզիկներից կազմված «աստղերի» թիմը: ԽՍՀՄ-ի եւ ԱՊՀ-ի պատանիների հավաքականի նախկին անդամը, եզրափակիչում հաղթելով Հարավային Կալիֆորնիայի ներկայացուցիչ Բրետ Հանսենին, նվաճել է ԱՄՆ-ի չեմպիոնի կոչումը՝ քոլեջների ուսանողների շրջանում: Հայ թենիսիստի հաջողությունների վկայությունն է եւ այն, որ ԱՄՆ-ի թենիսի ֆեդերացիան նրան շնորհել է «Ուայլդ քարտ»: Դա իրավունք է տալիս հունիսեն գալ առաջիկա երկուշաբթի սկսվող ԱՄՆ-ի բաց առաջնության հիմնական մրցաշարում՝ առանց ընտրական մրցումների:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Պրիմո Նեբիոլոն լավատեսորեն է տրամադրված

Թեթեւ աթլետիկայի միջազգային ֆեդերացիայի (ԻԱԱՖ) նախագահ, իտալացի հայտնի գործարար-միլիոնատեր Պրիմո Նեբիոլոն, որը միաժամանակ միջազգային ուսանողական սպորտի կազմակերպության նախագահն է, բարձր է գնահատել համաշխարհային ուսանողական խաղերի նախապատրաստական աշխատանքները: Նա հույս է հայտնել, որ այս լայնընդգրկուն մրցումները մեծ հետաքրքրություն կառաջացնեն մարզաշխարհում: Այս մասին տեղեկացնում է անգլիական մարզական մամուլը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Անվտանգության ծառայությունները պատրաստվում են

Մեկ մարդու համար նախատեսված սուզանավակներ կպարեկեն Սիդնեյի ծովախորշում 2000 թվականին այստեղ անցկացվելիք օլիմպիական խաղերի ժամանակ: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցի հաղորդման համաձայն, Ավստրալիայի անվտանգության ծառայությունները մտադիր են այդ ժամանակամիջոցում բացառել ահաբեկչական որեւէ գործողության հնարավորություն եւ ներկայումս մշակում են նախազգուշական արտակարգ միջոցներ: Ծովախորշի ջրատարածքը կգտնվի նաեւ ջրասուզակների մշտական հսկողության տակ: Օլիմպիադայի կարգուկանոնի պահպանմանը գործում կներգրավվեն 11 հազար ոստիկան, հրշեջ եւ կամավոր:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՀԵՌԱՑԱՏԿ

Կուբացիները զայրացած են

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐՋԱՆՅԱՆ
Վալանս, Ֆրանսիա

Երբ Մեխիկոյում տեղի ունեցած օլիմպիական խաղերի ժամանակ ամերիկացի հեռացատկորդ Բոբ Բիմոնը 1968 թ. հոկտեմբերի 18-ին ցույց տվեց 890 սմ արդյունք, շատ մասնագետներ հայտարարեցին, որ այս «անմարդկային» ռեկորդը հազիվ թե գերազանցվի 21-րդ կամ 22-րդ դարերում: Բայց 1991 թ. օգոստոսի 30-ին Տոկիոյում մեկ այլ ամերիկացի հեռացատկորդ՝ Մայք Պաուելը, գահընկեց արեց Բոբ Բիմոնի «դարի ռեկորդը», ցույց տալով 895 սմ արդյունք: Սակայն հետո թե Մայք Պաուելը եւ թե Կարլ Լյուիսը, որոնք հաճախ գերազանցում էին 850-ի սահմանը, չկարողացան անցնել 895 սմ-ի սահմանը: Եվ ահա վերջերս Իտալիայի Սեստրիեր քաղաքում տեղի ունեցած միջազգային մրցաշարում 22-ամյա կուբացի Իվան Պեդրոսոն իր 6-րդ փորձի ժամանակ ցույց տվեց 896 սմ արդյունք՝ 1 սմ-ով բարելավելով Պաուելի ռեկորդը: Ավելորդ չէ նշել, որ այդ օրը քարենպաստ եղանակ չէր: Պեդրոսոն իր զարմանահրաշ ցատկը կատարեց ուժեղ մառախուղի պայմաններում: Սեստրիերում կուբացի հեռացատկորդը հայտարարեց. «Պաուելը իմ պաշտած ամենամեծ մարզիկն է, բայց ես նրա անունը ջնջեցի ռեկորդների ցուցակից»: Պեդրոսոն չէր կասկածում, որ իր սահմանած ռեկորդի գրանցման համար կարող են խնդիրներ ծագել: Պեդրոսոյի ռեկորդային ցատկի ժամանակ քամու արագությունը 120 սմ/վրկ էր, որը չէր գերազանցում թույլատրելի նորման: Բայց ըստ դիտորդների, մրցավարներից մեկը զննվում էր քամու արագությունը չափող սարքի ողջը դիմացը, փաստորեն «պաշտպանելով» քամու դեմ: Այնպես որ շատերը ենթադրում էին, որ քամու արագությունն ավելի բարձր էր: Իտալիայի թեթեւ աթլետիկայի ֆեդերացիայի նախագահ Ջաննի Գոլան հայտարարեց. «Որոշ ոչ նորմալ բաներ կատարվեցին Պեդրոսոյի ցատկի ժամանակ, որտեղից քամու խոլական արագությունը խեղաթյուրվել: Ես նամակ եմ ուղարկել թեթեւ աթլետիկայի միջազգային ֆեդերացիա, ասելով, որ Իտալիայի ֆեդերացիան մերժում է ուղարկել ռեկորդի վավերացման փաստաթղթերը»: Ըստ թեթեւ աթլետիկայի գործող օրենքների, այն երկրի ֆեդերացիան, որտեղ գրանցվում է ռեկորդը, 2 ամսվա պայմանաժամում ունի, որպեսզի ռեկորդը գրանցելու համար փաստաթղթերն ուղարկի միջազգային ֆեդերացիային: Կուբացիները զայրացած են: Մոնրեալի օլիմպիական խաղերի կրկնակի ոսկե մեդալակիր, արագավազորդ Ալբերտո Խուանտորենան, որը հիմա Կուբայի թեթեւ աթլետիկայի ֆեդերացիայի նախագահն է, հայտարարեց. «Ինձ համար այս ռեկորդը իրական է եւ որեւէ պատճառ չեմ տեսնում այն չարծանագրելու համար: Մենք բոլորս պետք է ներկայացնենք միջազգային ֆեդերացիային»: Իսկ ինքը Պեդրոսոն, որը ցատկի տեսագրությունը դիտեց հազիվ Գյոթեբորգ հասած, որտեղ պետք է կայանար աշխարհի առաջնությունը, ասաց. «Ես չէի սպասում, որ ռեկորդը չի վավերացվի: Բայց անկախ ամեն ինչից, փաստի ռեկորդը չարձանագրվեց, սակայն նրան բաժին հասավ շուրջ 120 հազար դոլար արժողությամբ «Ֆերարի» տիպի ավտոմեքենա: Նա այսուհետ Հավանայում կերթեւեկի ավտոմեքենայով: Պեդրոսոն, որը նյութապես օգնում է իր ծնողներին եւ 3 քույր ու եղբայրներին, Գյոթեբորգում նվաճեց աշխարհի չեմպիոնի կոչումը: Բայց ռեկորդ սահմանել եւ «Մերսեդես» մակնիշի մեքենա շահել այդպես էլ չստացվեց:

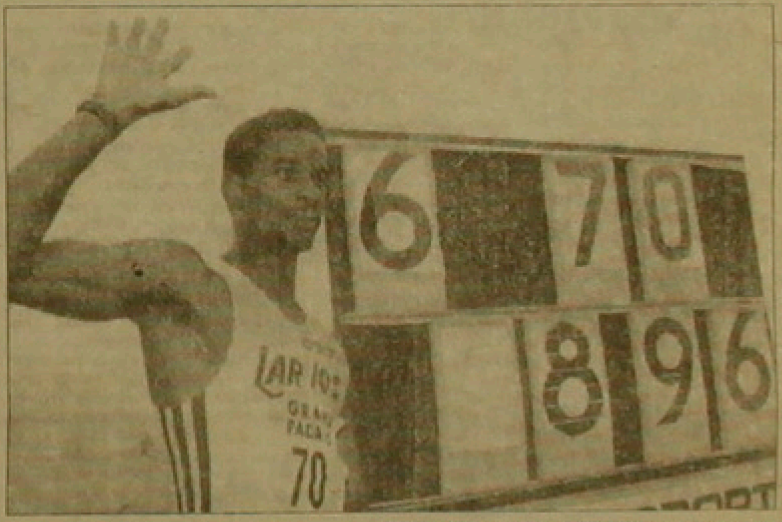

Իվան Պեդրոսոն ռեկորդային ցատկից հետո

Աշխարհի ամենալավ ցատկերը

896 սմ	Պեդրոսո (Կուբա)	1995
895 սմ	Պաուել (ԱՄՆ)	1991
890 սմ	Բիմոն (ԱՄՆ)	1968
887 սմ	Լյուիս (ԱՄՆ)	1991
886 սմ	Էմմիյան (Հայաստան)	1987
874 սմ	Միրիկս (ԱՄՆ)	1988
874 սմ	Ուոլտեր (ԱՄՆ)	1994
863 սմ	Ստրիտ Թոմսոն (ԱՄՆ)	1994
854 սմ	Դոմբրովսկի (Գերման.)	1980
853 սմ	Ջեֆերսոն (Կուբա)	1990
851 սմ	Մակ Գի (ԱՄՆ)	1995

Աշխարհի ռեկորդների ժամանակագրությունը

1901	Օ'Կոննոր (Իռլանդիա)	761 սմ
1921	Գուրդին (ԱՄՆ)	769 սմ
1924	Լըժանդր (ԱՄՆ)	786 սմ
1925	Հյուբբըս (ԱՄՆ)	789 սմ
1928	Հեմ (ԱՄՆ)	790 սմ
1928	Կետոր (Հաիթի)	793 սմ
1931	Նամբու (Ճապոնիա)	798 սմ
1935	Օուենս (ԱՄՆ)	813 սմ
1960	Բոստոն (ԱՄՆ)	821 սմ
1961	Բոստոն (ԱՄՆ)	824 սմ
1961	Բոստոն (ԱՄՆ)	828 սմ
1962	Տեր-Հովհաննիսյան (ԽՍՀՄ)	831 սմ
1964	Բոստոն (ԱՄՆ)	834 սմ
1965	Բոստոն (ԱՄՆ)	835 սմ
1967	Տեր-Հովհաննիսյան (ԽՍՀՄ)	835 սմ
1968	Բիմոն (ԱՄՆ)	890 սմ
1991	Պաուել (ԱՄՆ)	895 սմ
1995	Պեդրոսո (Կուբա)	896 սմ ?

Բաժինը վարում է ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ՀԵՌԱԽՈՍԱՀԱՄԱՐԻ ԱՎՏՈՄԱՏ ՈՐՈՇԻՉՈՎ ՀԵՌԱԽՈՍԱՅԻՆ ԱՊԱՐԱՏ

ԹՌՈՏՈՆ

ՖՈՒՆԿՑԻՈՆԱԼ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

◆ կորոշի եւ կհուշի Ձեզ զանգահարողի հեռախոսահամարը, ինչպես նաեւ կհիշի Ձեզ նախկինում զանգահարած 67 հեռախոսահամարները եւ կվերարտադրի դիսպլեյի վրա.

◆ կօգնի Ձեզ զանգահարել ժամանակավորապես գրաղված հեռախոսահամարներով եւ կհայտնի երբ կապ կլինի (ավտոմատ զանգում).

◆ կհիշի եւ կհավաքի խաղախային կոդերում Ձեզ անհրաժեշտ 40 համարներից ցանկացածը ընդմիջումներով եւ մի շարք այլ ֆունկցիաներ:

Սնուցումը միայն հեռախոսային գծից:

Ապարատը նորմալ աշխատում է նաեւ Երեւանի հեռախոսային գծերում:

Գինը պայմանագրային, հնարավոր է զեղչ:

Հեռ. 63-76-45, 63-02-40

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

ՀՈՂԱՄԱՍ-ԱՅԳԻ

500 մ² տարածությամբ.

Չորաղբյուրի 2-րդ

զանգվածում:

Զանգահարել 58-18-41

հեռախոսահամարով:

◇

Աջափնյակում (Հանրապետական հիվանդանոցի մոտ), 4 հարկանի քարե շենքում 5-սենյականոց բնակարան (95 մ²), վերանահարկով (45 մ²): Ընդհանուր մակերեսը 140 մ²: Հեռ. 58-18-41, 34-25-86:

◇

Էժան գնով հավի ճտեր:

Զանգահարել 643054

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԿԱՄ ՓՈԽԱՆԱԿՎՈՒՄ Է

սեփականացրած խանութ (120մ²):

Հասցեն Դավիթ Բեկ փող.:

Հեռ. 531773, 531017

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Անի» հյուրանոցի առաջին հարկի նախասրահի կրպակում վաճառվում են կոմպակտ դիսկեր (CD):

Հեռ. 594378

«ՍԱՆՏՈՒՐՍ»

ֆիրման առաջարկում է

14 ԱՆՄՈՌԱՆԱԼԻ ՕՐ ԿԻՊՐՈՍՈՒՄ

Բուլղարական «ՍԱՆՏՈՒՐՍ» ֆիրման յուրաքանչյուր երկու շաբաթը մեկ կազմակերպում է ուղիղ թռիչք

ԵՐԵՎԱՆ - ԼԱՌՆԱԿԱ (Կիպրոս):

Զբոսաշրջիկների խմբերին արդեն նանգստանում են արեւաշող Կիպրոս կղզում

Առաջիկա թռիչքները՝ օգոստոսի 24-ին, սեպտեմբերի 7-ին

Բարձրակարգ հյուրանոց (ծովից 100մ հեռավորության վրա)

Երկտեղանոց համարներ (հեռախոս, հեռուստացույց, սառնարան, խոհանոց)

3-օրյա էքսկուրսիա (ցանկացողների համար) ՊՈՐՏ - ՍԱՅԻԴ (Եգիպտոս) եւ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ կիպրական օվկիանոսային «Արլանտե» ջերմանավով:

Ուղեգրի արժեքը $540 + 96.000 դր.

Ֆիրման առաջարկում է նաեւ 2-շաբաթյա հանգիստ Բուլղարիայի «Զոլոտիե Պեսկի» ծովափում եւ մասնավոր վիլլաներ Նեսեբր առողջարանում:

Վճարումը համարժեք դրամով, կանխիկ կամ փոխանցումով

«ԱՆԻ» հյուրանոց, 512, 523, 530 սենյակ

Հեռ. 52-42-65, 59-45-12

ԱՐՄԻՆՏԵՐՏՈՒՐ

ՏՈՒՐԻՍՏԱԿԱՆ ՖԻՐՄԱՆ

Առաջարկում է

ամառային հանգիստ լավագույն ծովափնյա հանգստավայրերում

«Զոլոտիե պեսկի» (Բուլղարիա)

ծովափնյա հյուրանոց: Ուղեգրերը՝ 7, 14 եւ 21 օրով:

ԵՐԵՎԱՆ-ԲՈՒՐԳԱՍ-ԵՐԵՎԱՆ չվերթը ամեն ուրբաթ

Լիմասոլ (Կիպրոս) (օգոստոսի 25-ից, 14 օր)

3-4**** հյուրանոցներ ծովից 30-40մ հեռավորության վրա,

3-օրյա ճանապարհորդություն դեպի Եգիպտոս եւ Իսրայել

Ուղիղ չվերթ ԵՐԵՎԱՆ-ԼԱՌՆԱԿԱ-ԵՐԵՎԱՆ

ՇՏԱՊԵՔ ՄԻԱՆԱԼ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆԳՍՏԱՑՈՂՆԵՐԻՆ

690$ միայն դրամով

Հասցեն՝ Երեւան, Հ.Հակոբյան փ., 2

Հեռ. 272-008, 272-007, 272-450

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

Յուրաքանչյուր կիրակի նոր կանոնավոր չվերթ Երեւան-Մինսկ

Երեւան-Ամստերդամ, Երեւան-Փարիզ եւ այնտեղից աշխարհի ցանկացած երկիր չվերթների իրականացում:

ԱՄՆ մեկնողները, որոնք օգտվում են ՀԱՈՒ-ի Փարիզ, Ամստերդամ չվերթներից, անվճար կարող են տեղափոխել 64 կգ բեռ:

Հունիսի 19-ից ամեն երկուշաբթի կազմակերպվում է Երեւան-Արենդ-Սալոնիկ-Երեւան նոր չվերթ:

Այստեղ եւս սպասարկման ավելի բարձր մակարդակ եւ բարձրակարգ սնունդ թռիչքների ընթացքում:

ՀԱՈՒ-ի չվերթները կատարվում են ուղիղ, առանց տեխնիկական կանգառների

ՄԵՆՔ ԿԽՆԱՅԵՆՔ ԱՆԳՆԱՀԱՏԵԼԻ

ՁԵՐ ԺԱՄԱՆԱԿԸ

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել «Զվարթնոց» օդանավակայան կամ ՀԱՈՒ գործակալներին

GID **CEMA**

CENTRE DE MANAGEMENT D'ARMENIE

Հայաստանի Հանրապետության [illegible] եւ Ֆրանսիական [illegible] ստեղծել են Հայաստանի մենեջմենթի կենտրոն ՍԵՄԱ, որը գործում է 1991 թ.: Կենտրոնի նպատակն է [illegible] ՍԵՄԱ կենտրոնը կազմակերպում է 1995-96 թթ. ուսումնական տարվա ընդունելություն: Ուսումնառությունը բաղկացած կլինի 10 փուլերից, յուրաքանչյուրը մեկ շաբաթ տեւողությամբ, մեկ ամսի կտրվածքով:

ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐԸ

- Շուկայական տնտեսություն
- Հաշվապահություն
- Ձեռնարկությունների իրավունքը
- Ձեռնարկության կազմակերպումը եւ արտադրության միջոցները
- Բանկ եւ ձեռնարկություններ
- Վաճառք եւ բաշխում
- Մարկետինգ
- Մենեջմենթ եւ մարդկային ռեսուրսներ
- Միջազգային առեւտուր, ներմուծում եւ արտահանում, ֆինանսական գործառնություններ
- Բիզնես պլան

[illegible]

Տեղեկությունների համար զանգահարել 56-51-94 հեռախոսով:

ՀԱՍՑԵՆ՝ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 39

ՀՀ ԱՌԵՎՏՐԻ ԵՎ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱԼԱՏ

«Պարբերական» հրատարակչական տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1927 Տպաքանակը 7000 Ստորագրված է տպագրության 23. 08. 1995 Գինը՝ 50 դրամ

digitised by A.R.A.R.@